ХӨСӘЕН ҖӘГЪФӘР

Эх, бер урап гомер юлларын...

Шигырьләр

КАЗАН
ТАТАРСТАН КИТАП НӘШРИЯТЫ
2003

Эх, бер урап гомер юлларын... Шигырьләр. — Казан: Татар.кит.нәшр., 2003.

Хөсәен Җәгъфәрнең бу китабына туган ягы, аның җор телле, тапкыр, мөлаем кешеләре, мәхәббәт турында ихлас шигырьләре тупланган.

ISBN 5–298–01349–х
© Татарстан китап нәшрияты, 2003

Кышның салкын, аяз көннәрендә,
Эх, бер урап гомер юлларын,
Бер йөрисе иде чаналарда,
Кайтарып ла яшьлек елларын.

* * *

Әйе, авылда гомер иткән чакларда без яшь идек әле. Татлы йокылардан уянып, иртән-иртүк торып, тарантас күчәрләрен деготь белән майлап, тәртә арасына яхшы юртакларны җигеп, басу юлларыннан җилдереп, җәйге лагерьларны, фермаларны, басу-кырларны, авылларны күпме мәртәбәләр урап кайтырга туры килгәндер. Ә кышларын күз ачкысыз бураннарда, өтеп-өшетеп ала торган салкыннарда кошовкаларга, чаналарга утырып йөрергә насыйп булды безнең буынга. Ә менә бүгенге көндә авылларда күмәк, кооператив, фермер хуҗалыкларының авыл хуҗалыгы техникалары, елдан-ел искереп, гамәлдән чыга бара. Яңа техникага, ягулык-майлау материалларына бәяләрнең көннән-көн котырынып үсүе аркасында хуҗалыкларның сатып алу мөмкинлекләре чикләнгән бер вакытта, атларны үрчетү, саклап калу һәм алардан файдалану кирәкле эш дип саныйм мин.
Эх, менә кайчан булган икән ул күңелле чаклар. Һәр көнне колхоз абзарыннан ат алып кайтып җиккән вакытлар. Ә атлар күп иде ул елларда. Югыйсә бит авыллар атсыз калып, төссезләнеп баралар. Иншалла, зур-зур ат көтүләрен күрер көннәребез алдадыр әле. Хәзер дә атлар янынннан тыныч кына үтә алмыйм, бабамнардан мирас булып күчкән крестьян каны кузгала күрәсең. Нинди генә машиналар булган чорда яшәсәк тә, шундый минутлар була, җигүле атлар белән бер җилдереп ерак юлларга сәфәр чыгасы да, «Их, бер урап гомер юлларын!» — дип, бар җиһанга аваз саласы килә.
Хөсәен Җәгъфәр

* * *

Инде күптән, әле яшь-җилкенчәк чакта, күршедәге Иштирәк авылына бармаган көнем сирәк иде минем. Бер ягында кызлар көзгесе шикелле серле Ишкәй күле, икенче ягында Каф тауларының кайтавазы сыман күккә үрмәләгән Керәч тавы белән ул мәңгелеккә күңелгә кереп калган. Минем өчен бу гүзәл авылдагы һәр кеше йә гармунчы, йә җырчыдыр кебек тоела иде. Түбән Камага элегрәк кайтуымда, каратут йөзле, иреннәре елмаю тулы бер ир уртасы кеше: «Разил абый, син мине танысыңмы?» — дип сүз каткач, бераз аптырап тордым. Аннары, еллар томаны аша Иштирәкнең чирәмле урамы буйлап каршыга чабып килүче ике игезәк йомры малайны — Хәсән белән Хөсәенне искә төшереп: «Кайсыгыз соң бу?» — дип сорадым. «Хөсәен исемлесе. Икенче ТЭЦта эшлим. Ярдәмче хуҗалык директоры», — диде ул. Һәм саубуллашканда минем кулга бер төргәк кәгазь тоттырды. Ачып карасам — шигырьләр. «Заманалар катлаулы, кешеләрнең бәгыре катты, хисләре тупасланды», — дибез. Әйе, бу сүзләрдә хаклык бар. Әмма 50 яшьлек, типсә тимер өзәрлек ир-ат, зур хуҗалык директоры саф мәхәббәт, туган як, ил-ватан турында төннәр буе өзгәләнеп уйланганда, дөньяның мең мәшәкате арасында адашып, тупасланып калмыйча, кешеләр белән илаһи телдә — шигырь телендә сөйләшкәндә, бүгенге болгавыр заманнар үтеп, адәм баласының һаман да олы җанлы Кеше булып каласына ышана башлыйсың.
Хөсәен Җәгъфәрнең Иштирәк авылы кешеләре сыман җор телле һәм самими дә, үзе кебек мөлаем һәм Ишкәй суы кебек чиста да, Түбән Кама төтене сыман күзгә яшь китерә торган һәм Керәч тавыдай биек хыяллы да шигырьләрен укыгач, мин үзем өчен тагын бер шагыйрь ачтым, һәммә кеше шигырь яза торган, гел мәхәббәттән генә торган яшьлегемә әйләнеп кайткандай булдым.

Әйдәгез, күңелләрне сафландыра торган шул шигъри чишмә суыннан сез дә авыз итегез әле!
Разил Вәлиев

ГОРУРЛАНЫП

ЯШИМ

СИНЕҢ

БЕЛӘН

КИЧЕРӘ АЛСАҢ ИДЕ, НИГЕЗ-ЙОРТ!

Синдә үтте безнең сыенышып,
Чыр-чу килгән шаулы балачак.
Һичбер кайчан, мәңге онытылмас
Хатирәләр булып калачак.
Ерак еллар томанында калган
Иске йортым керә төшемә.
Ятак-сәкеләрдә аунап үскән
Балачакны искә төшерә.
Барчабызның җанын уйнаклатып
Атыладыр мичтә очкыннар.
Таңнан торып безгә аваз салган
Әтәченә кадәр якыннар.
Җәйләреңдә һәр яфрагың синең,
Һәрбер чәчкәң илтә пакьлеккә.
Кышларыңда нәфис кар бөртегең
Җирне күмә иде аклыкка.
Ата-баба нигезен калдырып,
Юллар тоттык шау-шу калага.
Ә бит җаннар ничек өзгәләнде,
Кайтасылар килеп салага.
Тәрәзәдән күзләп, газиз ана
Күпме күз яшьләрен сөрткәндер.
Йөргән юллар урау булса да,
Кайтырлар, дип, безне көткәндер.
Кайда булмыйк, гомер юлларыбыз
Авыл белән тыгыз бәйләнгән.
Таң алдыннан җанга килеп кунган
Сагышлы җыр булып көйләнгән.
Син, нигез-йорт, безне җил-яңгырдан,
Салкын-бураннардан сакладың.
Кышның шомлы озын төннәрендә
Сукыр лампалардан ут алдың.
Искерсәң дә, шактый картайсаң да,
Үзең җылы, чыдам булгансың.
Кыйшайгансың, ләкин һаман да син
Горур булып торып калгансың.

ӨЙ КАРШЫНДА ҮСКӘН ЧЫРШЫЛАР

Өй каршында үскән пар чыршылар
Булды һәрчак минем янымда.
Киткән чакта озатып калды алар,
Каршы алды кайткан чагымда.
Хәтеремдә саклыйм мин аларның
Баш очында шаулап торганын.
Яшьлегемә ялкын өстәп янган
Хисләремә сердәш булганын.
Охшашлыкларына кем сокланмас,
Игезәкләр диеп белерсең.
Сиздермичә килгән афәтләрдән
Ышыклыйлар иде бер-берсен.
Бер-берләрен назлап, талгын гына
Тирбәләләр иде таңнарда.
Күз тигәнме әллә көтмәгәндә,
Нәрсә булган бүген аларга?
Көчле давылдан соң берсе, әнә,
Авып төшкән койма буена.
Авыр ярасыннан һаман әле
Каны саркый сыман тоела.
Зәһәр җилгә ләгънәт укый-укый,
Җир-әнкәбез үкси тын гына.
Сабырлыклар бирсен, түзәр өчен
Чыршыларның кайгы-моңына.
Таянычын, сыңар ишен җуйган
Ялгыз чыршы тора бер читтә.
Җылы сүзләр табып, боек күңелен
Юатасы иде ничек тә.
Беркайчан да, димен, ялгызыңны
Калдырмабыз җилдә, яңгырда.
Туган җирдә ниләр кичерсәк тә,
Язмышыбыз бер үк тамырда.

БАЛКЫСАҢЧЫ РӘСӘЙ КҮГЕНДӘ

Аңлый алмыйм, нәрсә булды сиңа,
Нинди мескен хәлгә калдың син?
Бай Рәсәйдән ничек шушы тикле
Бөлгенлеккә төшә алдың син?
Бар иде бит синең дәүләтләрне
Дер селкетеп торган чакларың.
Туганнарга ярдәм итәм, диеп,
Кая гына аяк басмадың.
Ачтан үлмәс өчен хәзер үзең
Чит илләрдән ярдәм сорыйсың.
Үз байлыгың үзеңнеке түгел,
Таулар булып өелә бурычың.
Сабырлыгын җуя барган халкың

Алга таба ничек чыдасын.
Белмим, Рәсәй, нәрсә көтә сине,
Бу хурлыктан ничек чыгарсың?
Рәсәй кичергәнне кичерергә
Туры килмәс димә безгә дә.
Татарстан, ятлар алдында син
Хәер-ярдәм сорап тезләнмә.
Тик шулай да әле язмышыбыз
Шомландыра никтер бүген дә.
Татарстан, якты йолдыз булып
Балкысаңчы Рәсәй күгендә.

УЯНЫРГА КИРӘК, ХАЛКЫМ!

Син бит, авыл, инеш-күлләр ягы,
Зәңгәр булып сулар агадыр.
Тормыш бит ул гел шатлыктан тормый,
Зилзиләләр булып торадыр.

Килгән кадәр игелекләр кылып,
Сабырлыклар сорыйк Ходайдан.
Торсын иде безнең җир өсләре
Җанга якын булган җаннардан.

Җил-давыллар үтәр, сулар тынар,
Үз җаена кайтыр тормышлар.
Сынар өчен без бит яратылган,
Язмышлардан юктыр узмышлар.

СӘЛАМ БИРӘ

Күзәтмичә ничек тормак кирәк
Авылымның кичке гамьнәрен.
Күрше-күлән утыра гәпләшеп,
Бер-берсенә сөйләп хәлләрен.

Көтү кайта, сыерлары мөгери,
Артларыннан туза тузаннар.
Иң өстенә чыбыркысын салган
Көтүчене көтә урамнар.

Тын һавада мөгерәү тавышлары
Күчә сыман Керәч-тауларга.
Әйтерсең лә шулай сәлам бирә
Сөтбикәләр кичен аларга.

ОНЫТМАГАН ТУГАН АВЫЛЫМ

Тагын кайтам менә авылыма,
Җир-суларым дәшеп кайтара.
Кай җирләргә китеп яшәсәң дә,
Җитми икән туган якларга.

Юл кырында үскән ак каеннар
Янәшәмнән атлап баралар.
Башакларын җилдә тибрәлдереп,
Арышларым каршы алалар.

Онытырсың, диеп, ялгышканмын,
Танийсың бит, авылым, танийсың.
Ятсынмыйсың, миңа элеккечә,
Үз малаең итеп карыйсың.

Талгын гына аккан инешеңнең
Әсир булып тыңлыйм тавышын.
Суларының көче җитәр микән
Басар өчен йөрәк сагышын.

Киртләч тауларыңа арка терәп,
Утырасым килә киерелеп.
Таныш сукмаклардан кайтып киләм
Татлы хыялларга бирелеп.

ТУГАЙЛАРДАН КҮЗЕМ АЛАЛМЫЙМ

Чыгып килгән кояш нурларында
Иркәләнә басу-кырларым.
Бу җирләргә әллә соң кояш та
Мулрак сибә микән нурларын?

Күз карашы җитмәс киң басулар
Җәелеп китә ерак-еракка.
Җылысы да, яңгыр сулары да
Шифа булган юмарт туфракка.

Талгын җилдә салмак дулкынланган
Тугайлардан күзем алалмыйм.
Гомерлеккә иген кырларына
Гашыйк малай булып калам мин.

ТУГАН ЯКНЫҢ ЯКТЫ ЯЗЫНА

Әле кайчан гына килгән кышның
Узганын да сизми калганбыз.
Җирне йокысыннан уятучы
Яңа язны каршы алабыз.

Ап-ак тунын сала басу-кырлар,
Челтер гөрләвекләр гөр килә.
Бакчаларда борын төртеп чыккан
Чәчәкләрдән хуш ис бөркелә.

Үз юлларын таба кар сулары,
Ярларыннан чыга ташулар.
Тынгылыгын җуйган ул ташулар
Безнең йөрәкләрдәй ярсулар.

Исән-имин кайтып җиттек, диеп,
Сайрар кошлар канат кагына.
Бу дөньяда нилэр җитәр икән
Туган якның якты язына!

КОДРӘТЕҢНӘН КИЛСӘ

Кая икән, авылым, хәзер синең
Тал-тирәкле инеш буйларың?
Күлләреңә кайткан аккош кебек
Шул чакларга кайта уйларым.

Боргаланып аккан суларыңның
Челтерәвен гүя ишетәм.
Үземне мин хәтфә үләннәргә
Басып йөргән кебек хис итәм.

Чишмә челтерәвен тыңлый-тыңлый
Чирәмеңдә ауныйм бүген дә.
Күптән онытылган хис-тойгылар
Җырлар булып күчкән күңелгә.

Юк шул инде, юк шул, табигатьнең
Кабатланмас хәзер ул чагы.
Әллә кайчан пыскып сүнгән инде
Балачакның нәни учагы.

Без сокланган сихри гүзәллекләр
Күптән калган «диңгез» төбендә.
Алар инде әкият булып кына
Сөйләнәләр халык телендә.

Бер шаһиты булып ул көннәрнең
Тик Керәч-тау баса каршыма.
Кодрәтеңнән килсә, әй, Керәч-тау,
Кире кайтар безгә барсын да.

ЯЛГЫЗ НАРАТ ХАТИРӘСЕ

Ул юк инде...
Аны минем кадәр
Сагына алмас хәзер беркем дә.
Яшел ботакларын аска иеп
Утыра иде язмыш иркендә.
Ә без, шук малайлар, чыр-чу килеп
Уйный идек аның төбендә:
Җыйнаулашып, иркен кочагына
Сыена идек көннең көнендә.
Чит итмәде безне һичбер вакыт,
Ышыклады хәтәр җилләрдән.
Әйтерсең лә күңелләребезгә
Шул чакта ук тамыр җибәргән.
Үткәннәрнең хатирәсе итеп
Искә төшерәм аны һаман да.
Үз янына дәшеп алыр кебек
Таныш юлдан узып барганда.
Ылыслары белән иңнәремнән
Сыйпап калыр кебек әле дә.
Ләкин үзе исән чакта аның
Керә белмәгәнбез хәленә.
Соңлаганбыз кыен чакларында
Яклаучысы булып калырга:
Баш очына инде килеп баскан
Газраилдән йолып алырга.
Шуңа да бит кинәт мәхрүм калдык
Аның салмак, сихри моңыннан.
...Дөнья куйды нарат табигатькә
Хөсет җанлы бәндә кулыннан.

БАШКА ҖИРДӘ ТҮГЕЛ

Беркайчан да аерылмаслык булып
Бәйләнгәндер аңа уйларым.
Еллар узган саен туган җирнең
Якынлыгын ныграк тоямын.

Онытылмаслык якты хатирәләр
Еракларда озата киләләр.
Һәр мизгеле изге — бу гомерне
Яратасың икән син әгәр.

Башка җирдә түгел, тик шушында
Бөтен гүзәллеге җиһанның.
Тормышны мин шулай һичбер кайчан
Сөеп туймасыма ышандым.

Еракларда үзләренә дәшкән
Таулары гына да ни тора!

Күз тигезә күрмәгез сез берүк
Әткәм-әнкәм, бабам йортына.

ДУСЛАР ГАФУ ИТСЕН

Авылым, сиңа булган мәхәббәтем,
Ни әйтсәң дә, барыбер көчлерәк.
Тагын менә сиңа юл тотамын,
Иштирәгем минем, Иштирәк.

Күзләремне һич тә ала алмыйм
Ерактагы басу түреннән.
Һаман үзенә тарта, туфрагына
Магнитлармы әллә күмелгән?

Кеше, белмим, ничек кичерәдер
Аерылуны туган ягыннан?
Чәчәкләрен генә түгел, аның
Әременә хәтле сагынам.

Үзен яраттырган әллә бер-бер
Тылсымнары бармы соң аның?..
Җаннарыма бетмәс шифа алам
Чишмәсенең эчсәм суларын.

Болыннарга чыксам, кузгалаклар
Исе килеп бәрелә борынга.
Дуслар гафу итәр, бер үк сүзләр
Кабатланса әгәр җырымда.

Үз гомеремдә азмы сукмак-юллар
Сузылып калган минем артымда...
Шул сукмаклар буйлап, әй, бер генә
Малай чактан урап кайтырга!

АВЫЛДАН АЕРЫЛГАЧ

Саубуллашып чыгып киткән чакта
Зурдан иде дә соң өметем!
Казан, имеш, киң кочагын җәеп
Каршы ала авыл егетен.
Туйдым хәзер шәһәр шау-шуыннан,
Күңелем тарта туган якларга.
Йөрәк әллә шулай урталайга
Бүленә микән андый чакларда.
Һич аңлата алмыйм, әллә ничек
Моңсу үтә монда көннәрем.

Төшләремдә күрәм авылымның
Һәр чокырын, һәрбер түмгәген.
Күз алдыма килә офыккача
Сузылып киткән яшел болыннар.
Ат сакларга баргач, малай чакта
Учак ягып яткан урыннар.
Күтәрелеп карыйм зәңгәр күккә,
Ак болытлар йөзә тын гына.
Болытлар да уралгандыр сыман
Безнең якның сихри моңына.
Ул моңнарның серле кочагына
Минем хисләрем дә сыенган.
Әй, туктагыз әле, бергәләшеп
Урап килик авыл буеннан.

ТУГАН ТУФРАК

Туган җирләремә аяк баскач,
Иелеп, бер уч туфрак аламын.
Кулъяулыкка төреп, иплэп кенә
Түш кесәмә аны саламын.
Язмышына буйсынып, күпме затлар
Чит җирләрдә гомер кичерә.
Үзәкләре өзелеп сагынганда,
Туган ягын исенә төшерә.
Кемне генә дәшеп кайтармый ул,
Кемнәр генә аңа табынмый,
Кемнең генә күңелендә аңа
Сөю уты дөрләп кабынмый.
Шушы туфрактан бит яралдык без,
Беребез дә күктән төшмәдек.
Маңгай тиребез белән ашлап аны,
Гомер буе янып эшләдек.
Туган-үскән җирдә яланаяк
Йөргән чакларымны сагынам.
Гомерем чигенәчә язмыш мине
Аермасын туган ягымнан.
Бар нәрсәдән кадерлерәк безгә
Туфраккае, хәтта тузаны.
Һәрчак шулай күкрәк түрендәге
Кесәбездә йөртик без аны.
Исән чагыбызда һәрберебез
Шул туфракка басып йөрибез.
Фанилыктан киткән чагында да
Шул туфракта булсын гүребез.

ГОМЕРЕМНЕҢ ТАГЫН БЕР КӨНЕ

Таңнан хәбәр биреп кояш калка,
Болытларга сибеп нурларын.
Нинди рәхәт күреп-тоеп тору
Иркәләвен иген кырларын!

Синең таңнарыңны каршыларга
Ничек яратам мин, туган җир!
Төн карасын куып, син бит һаман
Гел яктылык белән тулган җир.

Кичке эңгер төшкән минутларда
Кояш гүя үзе моңлана.
Акрын гына зәңгәр урманнарның
Кочагына кереп югала.

Әнә шулай үтеп китә минем
Гомеремнең тагын бер көне.
Мизгелләрдән торган шул көн миңа
Күпме яшәү көче бөркеде!

МАЛАЙ ЧАГЫМ ҖЫРЫН ИШЕТӘМ

Җанга якын туган ягымнан
Күпме гомер аерым торылган!
Канатланып менә авылыма
Кайтып киләм басу юлыннан.
Күреп, мине каршы алырга
Әнкәм чыккан капка төбенә.
Насыйп икән йомшак чирәмдә
Яланаяк чабып йөрергә.
Искә төшә яшел аланда
Тайлар саклап яткан чакларым.
Ләкин элеккечә кешнәшеп
Көтмиләрдер инде атларым.
Җыр сузасы иде тагын бер
Үзебез генә белгән көйләргә.
Соңардык шул инде, ул еллар
Калды бары сагынып сөйләргә.
Ә шулай да һаман үземне
Сабый бала кебек хис итәм.
Аяк баскач таныш нигезгә,
Малай чагым җырын ишетәм.

ГОРУРЛАНЫП ЯШИМ СИНЕҢ БЕЛӘН

Сиңа кайткан саен, Иштирәгем,
Матурлыгың күреп туялмыйм.

Күпме теләкләрем рас килә дә,
Чынга аша күпме хыялым!

Күз алдымда минем яңарасың,
Бөтен җирең киткән яктырып.
Яңа калкып чыккан таш йортларың
Тора гүя үзенә чакырып.

Могҗизалар шулай туа мәллә,
Юкка чыга иске өйләрең.
Элеккедән җылырак тоела төсле
Каршы яктан искән җилләрең.

Кайда гына булмыйм, синең белән
Горурланам, туган авылым.
Сыкранмыйча, җиңеп яшик шулай
Бу тормышның җилен, давылын.

КҮҢЕЛЛӘРГӘ ЯКТЫ НУР ТУЛСЫН

Алсуланып кояш чыгып килә,
Өр-яңа көн туа дөньяга.
Азга гына ялга талган авылым
Тагын йокысыннан уяна.
Чиратлашып аваз сала әнә
Әтәчләре, үрдәк-казлары.
Шушы микән әллә табигатьнең
Җырлар белән җирне назлавы.
Сихри тынлык кинәт артка чигә,
Бар тирә-як күмелә шау-шуга.
Әйтерсең лә язгы таң атуга,
Тормыш үзе күчә басуга.
Игенче дус, бүген тәүге тапкыр
Туам микән җиргә әллә мин?!
Ихлас теләгемнең иң изгесен
Телим сиңа шушы мәлдә мин.
Кырларыңда синең һәрчак шулай
Тук башаклар шаулап утырсын.
Бөеклеген тоеп хезмәтеңнең
Күңелләргә якты нур тулсын.

ЗӘҢГӘР КҮЛЕМ

Ишкәемнең салмак дулкыннары
Сабый чактан якын күңелгә.
Искә алсам аны, бар уйларым
Хатирәләр белән күмелә.

Яшьлегемнең монда үтүенә,
Мәхәббәтем чәчәк атканга
Ишкәй күлем шаһит,
Ул көч бирде,
Зәңгәр дулкыннарын какканда.

Зәңгәр Ишкәй күле, туган авыл —
Икесе дә миңа бик якын.
Шулар өчен җырым, күңел җылым —
Йөрәгемдә сүнмәс ут-ялкын.

КИЛДЕМ СИҢА

Җиңәрлек көч бармы икән җирдә
Күңелдәге хисләр ташкынын?
Хыялымда, кечкенәдән бирле,
Сине күрер өчен ашкындым.

Инде менә күпме еллар үткәч,
Килдем сиңа, сусап белемгә.
Казан, Казан, тормыш маягымны
Кабыздың син гомерем күгендә.

Шул маякка карап атлаганда
Йөргән юлларымда абынмам.
Җирне яраттырдың... Һәр адымымда
Туган туфрагыма табынам.

Гомер юлым соңгы көнемәчә
Үкенмәслек булып узылсын,
Иккән кырларымда бәрәкәтле
Буразналар булып сузылсын.

ТУГАН АВЫЛЫМА

Күз күреме җитмәс ераклыкка
Сузылып киткән авылым кырлары.
Гомерлеккә отып алды күңелем
Шул кырларда шыткан җырларны.

Аяз күкле туган авылым белән
Горурланам һәрбер урында.
Чылтыр чишмәләре тыңлап туймас
Көй чыгара аның турында.

Бер уйласаң, безнең бу якларда
Сокланырлык җирләр азмы соң?
Тик шулай да туган авылымнан
Аермасын мине язмышым.

ЧУЛМАН БУЙЛАРЫНДА УЙЛАНУ

Басып торам Чулман ярларында,
Канат җилпи татлы уйларым.
Хыялымда күпме иңләсәм дә,
Бу җирләрне күреп туймамын.

Дулкыннарның шавын тыңлаганда
Бөтен кайгыларым онтыла.
Дулкыннардай шашкын, ярсу күңелем,
Белмим, шулай кая омтыла?

Йөрәгемә тынгы бирмәс хисләр
Юлдаш, ахры, миңа бишектән.
Шуңа микән әллә үземне мин
Уттан яралгандай хис итәм.

ӘЙ, УЛ ЕЛЛАР, ҮТКӘН ГОМЕРЛӘР

Әй, ул еллар, үткән гомерләр
Кире кайтса икән яңадан.
Тоеп яшәр идем үземне мин
Кабат туган кебек анадан.
Моңа кадәр узган юлыбызда
Ни җитмәгән бездәй ирләргә?
Әллә бәхет, әллә рәхәт эзләп
Йөрелгән ич чит-ят җирләрдә.
Уйларында, хыял канатында
Кемнәр генә күккә ашмаган!
Офыкларга карап атлаганда,
Кая гына аяк басмаган!
Әй, ул еллар, үткән гомерләр,
Күңелләрнең чая, көр чагы.
Ялкынланып, дөрләп яна һаман
Балачакның нәни учагы.
Яшәүдән ни мәгънә шул учагың
Әүвәлгедәй җылытып янмаса...
Бәхет биргән кешең читтә түгел,
Үз яныңда яши ләбаса.
Борынгылар юкка гынамыни,
Салкын боз дигәннәр читләрне.
Әй ул бозны эретер өчен синең
Йөрәк кайнарлыгың җитәрме?!
Әй, ул еллар, үткән гомерләр...
Сыный, ахры, безне язмышлар.
Кыска гына гомер эчендә дә
Күпме булды безнең ялгышлар.

Шул чактагы рухи яралардан
Җаннарыбыз сызлый әле дә:
Кайгыларга дучар булганнарның
Керә белмәгәнбез хәленә.
Ник заяга китте икән шулай
Дәвага дип кылган эшебез?
Егылганны тартып торгызырга
Җитмәс идемени көчебез?
Әй, ул еллар, үткән гомерләр
Безне бүген ныграк уйлатсын.
Һәрбер гамәлебез кешеләрдә
Туар көнгә өмет уятсын.
Түгелмәсен җирдә күз яшьләре,
Сабыйларның күңеле шат булсын.
Күзебезне текәп кояш көткән
Күкләребез аяз, саф булсын.
Талмасыннар каләм белән бергә
Чалгы-көрәк тоткан кулларым.
Газиз җирләремнән һичбер кайчан
Аермасын барыр юлларым.

БАБАМНАР КИЛГӘН ЕРАКТАН

Каф таулары кайтавазы булып
Күккә үрмәләгән Керәч-тау.
Ерактан ук аваз сала сыман:
— Мин бит әле һаман исән-сау.
Ял итәргә тукталыгыз миңа,
Сәфәр чыкканнарга юл озын.
Тәнегезгә сихәт-дәва булыр,
Һәрчак әзер сыем — кымызым.
Куенымнан чыккан чишмә суын
Кемнәр генә авыз итмәгән!
Ул тудырган моңлы көй-җырларны
Кемнәр генә тыңлап үтмәгән!
Гасыр ярым элек бабаларым
Килгән монда Кыргыз ягыннан.
Алар кебек мин дә шушы җирдә
Гомер итәм сабый чагымнан.
Әй, бу тормыш адәм балаларын
Кая гына илтеп ташламый.
Шул язмышка дучар булучылар
Кайда гына тормыш башламый.
Гаепсезгә кагылу-сугылуларга
Кемнең көче җитәр түзәргә...
Туган илен ташлап, мескен бәндә
Чыгып киткән бәхет эзләргә.
Юл тоткан ул шулай күз күрмәгән,

Колак ишетмәгән якларга.
Җиңел булган, дисеңмени аңа,
Тау-далалар кичкән чакларда.
Берсе дә бит урын-җирен түшәп,
Кочак җәеп каршы алмаган.
Тик Кердч-тау, күрмәмешкә салышып,
Бер як читтә басып калмаган.
Мосафирны һич тә ят итмәгән,
Якын иткән, аны үз күргән.
Шушы җирдә яшәп калу өчен,
Иңнәреннән сыйпап, көч биргән.
Җилләре дә ашыкмаган аны
Башка тарафларга әйдәргә.
Насыйп булган тормышларын шулай
Шушы яклар белән бәйләргә.
Ата-бабаларым чөкердәшеп
Гомер кичергәннәр шушында.
Алар токымына бер-бер артлы
Оныклары килеп кушыла.
Кушылалар җырлы гомерләрен
Ялгар өчен алар гомеренә.
Туар көнгә булган ышанычның
Сүнмәс уты яна күңелемдә.

ВАКЫТЛЫЧА БУЛА КҮРМӘСЕН

Комбайннар гөрли... Басу-кырлар
Мотор тавышына күмелә.
Хезмәт шау-шуының кайтавазы
Җырлар булып үрли күңелгә.

Көр авазлар иңли тугайларны,
Барып сарыла таулар иңенә.
Бар яктылык җиргә игенченең
Күңел нуры булып сибелә.

Йөрәкләрдә янган шатлык хисе
Сүрелүне белми дөрләсен.
Җир-ананың шатлык-куанычы
Вакытлыча була күрмәсен.

ЕРАК БАБАМНАРНЫҢ МОҢ-ЗАРЫ

Кай тарафтан, кайсы чордан башлап
Исә икән Болгар җилләре?
Кемне генә үзенә тартмый икән
Изге нигез — Болгар җирләре!
Карап торам Идел ярларыннан,

Күзләремне текәп еракка.
Тарих төпкеленнән күтәрелеп,
Болгар моңы чыңлый колакта.
Идел, Идел! Тау-ташларга бәрелеп,
Нигә шулай ярсып агасың?
Күп гасырлар буе җыелып килгән
Ачуыңны кемнән аласың?
Изге туфрагыңа учак ягып,
Болгар төне белән сөйләштем.
Көн яктысын үзләренә җыйган
Йолдызларга карап эндәштем:
— Биеклектән сез дә күрәсезме
Кан саркылган изге ташларны?
Мәңгелеккә ятып калган монда
Бабамнарның газиз башлары.
Баскынчылар ыргылганнар барысын
Ватып-җимереп, таптап узарга.
Чыңгыз улы, кемнәр кушты сиңа
Бу җирләргә кулың сузарга?
Аксак Тимер, ахмак Тимер, әйтче,
Ул җирләрдә сиңа ни калган?
Беркем ала алмас мәшһүр шәһәр
Утлы бозҗра белән камалган.
Бу җирләрдә ничә мәртәбәләр
Нинди яулар булып китмәгән?!
Болгар илен сытып узар өчен
Кемнәр генә һөҗүм итмәгән?!
Хәрабәләр тулы ул җирләрдә
Басып калган кече манара.
Басып калган ерак гасырларның
Бер ядкаре итеп карарга.
Шушы җирнең кайнар туфрагына
Азмы күз яшьләре түгелгән.
Туган халкым азмы газап чиккән,
Исән калыр өчен үлемнән.
Аның каны, күз яшьләре белән
Сугарылган туфрак-тузаны.
Кайтавазлар булып яңгырый һаман
Ерак бабамнарның моң-зары.

ЧАҢ СУГАРГА ВАКЫТТЫР

Һәркемнең дә туып-үскән
Газиз туган ягы бар.
Язмышына буйсынып ла
Яши торган җире бар.
Туган авылым — Иштирәк,
Булсак иде гел бергә.

Гомер юлым синең белән
Бәйләнгәндер гомергә.
Юл читенә тезелгәннәр
Юкәләр, өрәңгеләр.
Шат елмаю йөзләрендә,
Уңгандыр бәрәңгеләр.
Якын синең тугайларың,
Урман эчендә алан.
Әйтерсең лә урманнары
Авылны чолгап алган.
Шифалыдыр чишмәләре,
Йөз яшьлек имәннәре.
Истә калган, курорт кебек
Урын бу, дигәннәре.
Кайсы гына төбәкләрдән,
Кемнәр генә килмәгән.
Кымыз эчеп, сихәтләнеп,
Яллар итеп китмәгән.
Бөтенесе юкка чыкты,
Җимерелде, тапталды.
«Химкомбинат» гигантының
Аяк астында калды.
«Тунгуч» дигән бер нәрсә бу,
«Тунгуч» түгел, «тонгыч» ич.
Химкомбинат калдыкларын
Чистартып тора, имеш.
Агып килгән бөтен «зәһәр»
Корытты миләшемне.
«Үле» елга итте минем
Сай сулы инешемне.
«Үле» елга аккан чакта,
Авылдашлар ут йота.
Кәрәкәс, Бигеш, Карман аша
Зәй суына юл тота.
Бу суны хәтта малларга
Эчертергә ярамый.
Каз-үрдәкләр йөзеп йөри,
Ярамыйга карамый.
Зәй кушыла Чулманына,
Чулман суын эчәбез.
Шуңадырмы, бик вакытсыз
Дөньялардан китәбез.
Бәлки, шуңа күрәдерме
Күпме кеше авырый?
Фән белмәгән чирләреннән
Табиблар да аптырый.
Соңармыйча бу хәлләргә
Чаң сугарга вакыттыр.
Афәтләрне булдырмаска,

Хак Тәгаләм, ашыктыр.

НИК ИШМӘДЕМ ИКӘН ТАШЛАРЫМНЫ?!

Шигырьләрем кебек шаулап ага
Язгы сулар таудан кырларга.
Тауларыңның ташларына хәтле
Агып китәр сыман суларга.
Күзәтәмен зәңгәр чәчәкләрнең
Кар астыннан калкып чыкканын.
Кояш нурларына үрелеп лә
Тау сыртына юллар тотканын.
Карлы тауның өсләренә менеп,
Һичбер кайчан карап туймассың.
Табигатьнең чиксез матурлыгын
Күңелләр дә безнең җуймасын.
Шундый гүзәллекне күрми торган
Таш йөрәкле адәм затлары!
Нишләттегез тауны, меңнәрчә ел
Тыныч яткан ташын актарып?
Тынычлык юк миндә, һәм булмас та,
Нәфрәт хисе кайный йөрәктә.
Хөкем итеп булса «андыйларны»,
Армас идем, күпме йөрсәк тә.
Ишетәмен бичара тавымның
Ераклардан сыкрап елавын.
Бетеп бара торган урманнарның
Үзәк өзгеч ярсып шаулавын.
Кискән чакта тауның итәкләрен,
Актарылып калды ташларым.
Бульдозерның пычак асларында
Калдылар бит сылу талларым.
Ник ишмәдем ташларымны, диеп,
Әйтерсең тау шулай көрсенә,
Табигатьтән вәхшиләрчә көлгән
Явызларның төбәп өстенә.

КИТӘ АЛМАМ КЕБЕК

Зәңгәрлеген җуймас күк йөзендә
Ак болытлар йөзә тын гына.
Һәр тарафта иген басулары
Күмелгәннәр тургай моңына.

Һичбер байлыкка да алмаштырмам
Җәйнең шушы гүзәл мәлләрен.
Иснәп-сулап туймас һавасыннан
Дәва ала җаным-тәннәрем.

Тын да алмый тыңлыйм чәчәк күмгән
Аланнарда кошлар сайравын.
Күрүләре бәхет түгелмени
Дусларымның чалгы кайравын?!

Онытмыйлар алар халкыбызның
Уен-көлке, гадәт-йоласын.
Яннарында күңел ачып китсәң,
Мәңге яшәр кебек буласың.

И туган як, истән чыкмас өчен,
Гомерлеккә кердең уема.
Синнән аерылып, чит җирләргә
Китә алмам кебек тоела.

КАДЕРЛӘРЕН

БЕЛИК
АНАЛАРНЫҢ

ИГЕЗӘКЛӘРЕҢ СИНЕ ТАШЛАМАС

Кыш айлары үткәч, кар-бураннар
Зәһәрләнеп улый алмаслар.
Җилләр ничек көчле иссәләр дә,
Бер туктамый, тынмый калмаслар.
Март шатлыгы кебек шатлык булмас,
Бар шатлыкны бергә җыйсаң да.
Язгы кичтә ике игезәк малай
Аваз сала ошбу җиһанга.
Шунда, әнкәй, безне ак биләүгә
Биләгәндер йомшак кулларың.
Ике тамчы судай бер-берсенә
Охшаш булып үсте улларың.
Көйсез балаларны үстерүләр
Әллә җиңел булган дисеңме...
Җиргә тормыш биргән кояштан да
Өстен күрдек, әнкәй, без сине.
Безгә бишек җырын көйләгәндә,
Керфекләрең синең талгандыр.
Шуңа күрә, бәлки, йөзләреңә
Алҗыган төс иңеп калгандыр.
Кеп-кечкенә булып күренәсең
Ике игезәк улың янында.
Бертуктаусыз безнең хакта уйлап
Олыгаясың кебек тагын да.

Назларыңны тоеп, гомер буе
Иркәләнгән безнең җаныбыз.
Аз булды тик, кадерлебез, диеп,
Сине кочып алган чагыбыз.
Үпкәләмә, әнкәй, малайларың
Беркайчан да чәчрәп чыкмады.
Аңла ләкин: тыштан салкын булып,
Эчтән алар ялкын йотканны.
Барлык теләкләрең кабул килеп,
Гомер юлыбыз имин үтелгән.
Күпме аклык булса күңелебездә,
Барысы синең күкрәк сөтеннән.
Кан кардәшләр соңгы сыныкны да
Бер-берсеннән аерым ашамас.
Нинди хәлләр кичерсәң дә, әнкәй,
Игезәкләрең сине ташламас.

ҺАЙ, ГОМЕР ИТҮЛӘРЕ

Газиз әнкәм, талчыгуың
Сизелә карашыңда.
Тик һаман да мәш киләсең
Мал-туар арасында.

Ә шулай да җанга рәхәт,
Йомшак сүзләр телеңдә:
— Барчагызны да исән-сау
Күрәм, шөкер, бүген дә.

Оныкларымны назлыймчы,
Утыртып яннарыма.
Шулай дип, җылы сөт белән
Сыйлыйсың аларны да.

Иртәннән кичкә кадәр син
Аяк өстендә һаман.
Мең-мең төрле йорт эшләрен
Өстеңә өйгән заман.

Җиңел түгел шул кемгә дә,
Һай, тормыш итүләре.
Кызганыч ләкин гомернең
Ашыгып үтүләре...

КАПЛЫЙ КЕБЕК ӘНКӘЙ КУЛЛАРЫ

Без, биш бала, табын әйләнәсен
Түгәрәклэп алып киткәнбез.

Кара чуеннарда мичтә пешкән
Ашларыннан авыз иткәнбез.

Һәркайсына әнкәй тигез итеп
Бүлеп бирә иде итен дә.
Кара ипиләрне мана-мана
Эчә идек куе сөтен дә.

«Уф алла»лар тартып үссәк тә без,
Кәнфит кенә ашап үсмәдек.
Кузгалагын татып үскәнгәдер,
Туган җирне ташлап китмәдек.

Йокымсырап ятам түшәгемдә,
Нинди матур айның нурлары.
Юрганымны өсләремә һаман
Яба кебек әнкәй куллары.

КАДЕРЕН БЕЛИК АНАЛАРНЫҢ

Басу юлларыннан күзен алмый,
Кайтырлар, дип көтеп торасың.
Тик берсе дә кайтып күренмәгәч,
Башың иеп, уйга чумасың.

Көннәреңне шулай ялгыз калып
Үткәрәсең, әнкәй, тын гына.
...Ә без нишләп колак салмыйбыз соң
Аналарның йөрәк моңына?

Исән чакларында ник аларны
Һәр сулышта искә алмыйбыз?
Югалтуны алар җир йөзеннән
Китеп баргач кына аңлыйбыз.

КҮЗ АЛДЫМА КИЛЕП БАСАСЫҢ

Менә кайтам, менә кайтам, диеп,
Ай артыннан айлар үтәләр.
Чират тими, әнкәй, көн тудисә,
Кичектермәс эшләр көтәләр.

Һаваларга карыйм, күкне иңләп
Киек казлар очып барганда.
Күз алдыма килеп басасың син,
Кайт, дип, алар аваз салганда.

Сизеп торам, безнең якларгадыр
Аларның да очар юллары.
Сагыну хисләремне сиңа илтеп

Җиткерерме икән моңнары.

Рәнҗү катыш ачуланма, әнкәй,
Бу юлы да озак көттердем.
Һаман шулай чит җирләрдә яшәп,
Күпме борчу сиңа китердем.

Аңлыйм, әнкәй, аңлыйм, җиңел түгел
Гомер итүләре сагынып.
Кавышу көнен көтеп алу өчен
Ходай бирсен безгә сабырлык.

ӘНКӘМНЕҢ КҮЗЛӘРЕНДӘ

Болай да ярсу күңелнең
Тулып ташкан чаклары.
Кайтасымны белеп, әнкәм
Ачып куйган капканы.

Иңнәремнән кочып ала,
Өйгә килеп кергәндә.
Мөлдерәмә күз яшьләрен
Яшерми ул кемнән дә.

Туганнар, күрше-күләннәр
Ашыга яныбызга.
Имин тормыш, озын гомер
Телимен барыгызга.

Шулай диеп сәлам бирәм,
Шатлыгым чиктән ашкан.
Якын күреп, әбекәйләр
Сыйпыйлар минем баштан.

Уллары кебек яратып
Дәшәләр үзләренә.
Барсының уртак сагышы
Әнкәмнең күзләрендә.

РӘНҖЕТМИК ИЗГЕ ҖАННАРНЫ

Йоклый бала, йоклый тыныч кына,
Ана гына йоммый күзләрен.
Тоя микән сабый, әнкәсенең
Уйлар диңгезендә йөзгәнен?

Татлы йокыларын калдырып ул
Керфек какмый озын төннәрдә.
Эштән соң да ара тими аңа

Баш куярга ястык-мендәргә.

Ә без менә белеп бетермибез
Ниләр кичергәнен ананың,
Мең-мең төрле уйлар кочагында
Уздырганын кичен-таңнарын.

Кайчагында әйтеп куйгалыйбыз:
«Ник тудырдың безне бу җиргә?..»
Ут йоткандай ник соң ашыкмыйбыз
Үзләренең хәлен белергә?

Истә тотыйк тормыш йөген сөйрәү
Берсенә дә җиңел түгелен.
Авыр сүзләр белән рәнҗетмик без
Аналарның изге күңелен.

ТИМӘ КАРТЛЫК БЕЗНЕҢ НИГЕЗГӘ

Әткәй-әнкәй, сез дә олыгаясыз.
Хөрмәтле йорт булды йортыгыз.
Үкенерлек итеп яшәлмәде,
Янып торсын һәрчак утыгыз.

Ачу тотмый гомер кичерәсез,
Татулыкка җаннар күнеккән.
Сезгә дошман булып йөргәннәр
Күптән инде китеп дөмеккән.

Саргаймас күк яшел чыршылар да,
Саргаясыз яшьләр түгепме?
Күпме еллар бергә яшәдегез,
Бергә картаясыз түгелме?

Кергән чакта атлап бусагадан
Нинди генә уйлар килми соң?
Бу картлык ник безнең нигезне
Уратып ла узып китми соң?

ЮК, ҮКЕНМӘС ИДЕМ

Һәр балаңны фәрештәдәй күреп,
Тудыргансың, әнкәй, дөньяга.
Игезәкләрең тугач, шатлыгың
Таралгандыр бөтен җиһанга.

Саклау өчен яман күзләрдән,
Ике чаршау корып куйгансыз.
Әбием белән безне чиратлап

Карагансыз, уяу булгансыз.

Тормышымда миңа туры килде
Тотарга нихәтле имтихан.
Кырыс җилләреннән сакладылар
Безгә биргән хәер-фатихаң.

Сикәлтәле озын юллар аша
Без дә җиттек инде иллегә.
Яшәгәндә йөзгә кызыллыклар
Китермәдек, шөкер, әлегә.

Җырым минем, шигырьләрем, әнкәй,
Йөрәкләргә бәхет индерсә,
Юк, үкенмәс идем, бу гомерем
Кешеләргә шатлык китерсә.

БЕР СЫЛУЫ ИТЕП

Зәй суының талгын дулкыннары,
Беләм, әнкәй, исеңә төшәдер.
Әрәмәләрендә ул чакларда
Бөрлегәннәр тулып пешкәндер.

Яшел чирәм үскән сукмак буйлап
Килгәнсеңдер аны җыярга.
Чишмәләрең күтәп алган сине
Татлы суы белән сыйларга.

Туган якның юмарт табигате,
Якын итеп, сине үз күргән.
Бөтен тирә-якны сокландырып,
Бер сылуы итеп үстергән.

ЯШЬЛЕГЕБЕЗ

ӘРӘМ
ҮТМӘДЕ

ЭХ, БЕР УРАП ГОМЕР ЮЛЛАРЫН...

Исеңдәме, кышкы иртәләрдә
Икәү бергә атлар җиккәннәр,
Толыпларга төренеп икәүләп
Ерак юлга чыгып киткәннәр?

Урман юлларыннан барган чакта

Шыгырдатып ап-ак карларны,
Кайтып килә идек туган якка,
Көнләштереп бездәй парларны.

Еллар узган саен уйландыра
Гомерләрнең бик тиз агышы.
Бер кайтаваз булып ишетелә
Шыгырдаулы чана тавышы.

Кышның салкын, аяз көннәрендә,
Эх, бер урап гомер юлларын,
Бер йөрисе иде чаналарда,
Кайтарып ла яшьлек елларын.

ЯҢА ЯУГАН КАР ӨСТЕНДӘ

Керәч тауларның түбәсен
Ап-ак карлар каплаган.
Шунда яңа эзләр салып,
Кемдер үргә атлаган.
Аны озатып калганнар
Тын инеш тирәкләре.
Тылсымлы соң туган якның
Кышкы саф бизәкләре.
Җем-җем иткән сыкылары
Күз керфекләрен сара.
Таңда яуган ап-ак карлар
Гомергә истә кала.
Олыгая баруларын
Искәртәләр яшьләргә.
Аннан, көмеш кырау булып,
Күчә алар чәчләргә.
Тик күңел картаймый һаман,
Узасы юллар ерак.
Их, бер йөреп кайтсаң иде,
Бөтен дөньясын урап!
Ник биек-биек тауларга
Менмәскә әле тагын?!
Ник онытырга йөрәкнең
Куркусыз чая чагын.
Юк, бер җирдә дә калмабыз
Югалып һәм адашып.
Ап-ак карлар яуган тауда
Йөрик әле парлашып.

КАПЛАМАСЫН КАРАЛЫК

Бер туктамый карлар ява,

Җир төренә аклыкка.
Тоташырга омтыла ул
Офыктагы пакьлеккә.
Мәчет манарасын энҗе
Сарган кебек күренә.
Бар тирә-як моңлы азан
Тавышына күмелә.
Тик кышның да була хәйран
Көйсезләнгән чаклары.
Юеш яңгырлар явып,
Юып китә ак карны.
Болыттан соң куе томан
Томалый җирен, күген.
Үзебезнең хәлебез дә
Нәкъ шуңа охшаш бүген.
Кичтән беребез дә белми
Иртәнниләр буласын.
Кем үзгәртер уңай якка
Тормышның бу йоласын?
Адашмыйча, дөрес яшәү
Юлларын кем өйрәтер?
Бу хакта инде, чынлап та,
Уйланырга кирәктер.
Бәлки, табигать тә шуңа
Кисәтәдер алдан ук:
«Күпме яшәргә уйлыйсыз,
Вәгъдәләргә алданып?»
Бергәлек таулар күчерә,
Көн итмәгез таралып.
Гөлләр күкрәп үсәр җирне
Капламасын каралык.

ПАР БУЛСЫН КАНАТЛАР

Күңелем ашкына
Кайларга, кайларга?
Йөрәгем җилкенә
Бирелмәс уйларга.
Җилләрдә тибрәлеп
Утыра гөлләрем.
Каядыр еракка
Текәлгән күзләрем.
Керәмен кичләрен
Ялгызым өйләргә.
Юксыну хисләрен
Кемгә соң сөйләргә?
Эндәшә хисләрем
Түземле булырга.

Яшәгән гомердә
Кешедәй калырга.
Төннәрдә югалам
Беразга булса да.
Ашмаслык хыяллар
Төш булып калса да.
Ташландык өйләрнең
Бер ямен сизмимен.
Ялгызлык газабын
Тоеплар яшимен.
Ихтыяр көчләрен
Кайлардан алыйм мин?
Бары тик Ходайдан
Сабырлык сорыйм мин.
Тормышның юлларын
Бәхетле узарга
Пар булсын канатлар,
Бирешмик моң-зарга.

КИЧЕРӘ ҺӘМ СӨЯ БЕЛСЕННӘР

Ятлар белән гыйшык тотсагыз да,
Чамасыннан артык узмагыз.
Ачу, нәфрәт саклап кешеләргә,
Дөньяларны артык кумагыз.

Үпкәләрне озак сакламагыз,
Хаталарны таный белегез.
Ачуларны читкә таратмыйча,
Хәл итегез барсын үзегез.

Ятимлекне күреп үсмәсеннәр
Бер гөнаһсыз җирдә сабыйлар.
Татлы мизгелләрдә уяулыкны
Югалтмасын иде абзыйлар.

Ханымнар да күркәм, түзем булсын,
Нәфислеген алар җуймасын.
Адашып ла ялгыш бу дөньяда,
Ямьсез юлдан китеп бармасын.

Кылган ялгышларга үкенеп лә
Сыкранмасын безнең күңелләр.
Кичерә һәм сөя белгәннәргә
Ходай бирсен озын гомерләр.

КҮЗЛӘРЕМНЕ АЛМЫЙ ТӘРӘЗӘДӘН

Күзләремне алмый тәрәзәдән
Көтеп алам синең кайтканны.
Нинди бәхет шулай бергәләшеп
Күзәтүе таңнар атканны.
Әй, бу гомер нигә тиз үтә соң,
Булмый аны, булмый туктатып.
Күптәнмени әле яшьлек белән
Калган кебек идек хушлашып.
Ә ул бездән һаман аерылмаган,
Әзер торган кабат кочарга.
Кем теләми хыял канатында
Офыкларны иңләп очарга.
Беребез дә фәрештәләр түгел,
Баштан төрле хәлләр узгандыр.
Ара-тирә нәфес дигәне дә
Бәйдән ычкынгалап куйгандыр.
Ярый әле, шулчак көтмәгәндә
Син очрадың барыр юлымда.
Яшьлегемә насыйп мәхәббәтем
Булган икән синең кулыңда.
Юл буенда гөлләр әйтерсең лә
Безне котлап пардан киенгән.
Һәр адымда синең янәшәңдә
Атлап баруыма сөенәм.
Бүген дә бит тәрәзәмне ачып,
Көтеп торам синең кайтканны.
Нинди бәхет шулай икәү бергә
Каршылавы таңнар атканны.

СИНЕ КӨТЕП

Көт, килермен, диден аерылганда,
Ник тормадың әйткән сүзеңдә?
Сине көтеп таңнар аттырганда
Йокы керми минем күземә.

Карашымны алмый тәрәзәдән
Уйлар диңгезенә күмеләм.
Йомшак-назлы сулышыңны тойган
Минутларым чыкмый күңелдән.

Өннәремдә Сак белән Сок кебек,
Ә төшемдә һаман гел бергә.
Сорыйм синнән, Ходам, язмышыбыз
Уртак булсын иде гомергә.

Йөрәк яраларым әрнегәндә
Сине генә уйлап юанам.
Җирне ямьләндереп бу дөньяда

Синең яшәвеңә куанам.

Уйларымда тормыш юлларыбыз
Бер-берсенә килеп үрелә.
Көт, килермен, дигән сүзең һаман
Яңгырап тора колак төбемдә.

СУЫРЫП АЛАСЫ ИДЕ

Моңсу гына уйландыра
Эчкерсез карашларың.
Боз йөрәкне эретердәй
Ягымлы тавышларың.

Иң өсләрең буйлап киткән
Кара бөдрә чәчләрең.
Әллә инде сихерләде
Уйчан зәңгәр күзләрең?!

Син булмаган чакларымда
Күңел тула сагышка.
Моңланадыр йөрәккәем
Кош сайраган тавышка.

Шаулап аккан гомер белән
Бергә каласы иде.
Йөрәкләрдән әрем тәмен
Суырып аласы иде.

ЯШЬЛЕГЕБЕЗ ӘРӘМ ҮТМӘДЕ

Лапас өсләреннән чыккан айның
Яктысыннан хисләр яңара.
Төнге авыл йоклый, әмма ләкин
Яшьлек белән сөю шаяра.
Озак йөрдек айлы матур төндә,
Нурларына күмелеп икәүдән.
Курка идек ямьсез уйлардан без,
Төн тынлыгын бозып китүдән.
Яшәп туймас кебек ул вакытлар,
Шатлыклардан күңел тулгандыр.
Иң саф моңы минем йөрәгемнең
Шул чакларда, бәлки, тугандыр.
Таң чыкларын кулларыма алып,
Чәчләреңә килә сибәсем.
Ай нурыдай сарылып иңнәреңә,
Килде минем кочып үбәсем.
Еллар узсалар да, йөрәкләрдән
Тәүге сөйгән ярлар китмәде.

Сылукайлар һаман күз алдымда,
Яшьлегебез әрәм үтмәде.

БӘХЕТЛЕ БУЛАЛМАССЫҢ!

Ташлап китсә, бигрәк авыр,
Яшьли сөйгән ярларың.
Сагынуларга дәва юктыр,
Нишләтим дөньяларын?!

Үзең белән алып киттең
Бөтен җиһанның нурын.
Хәсрәтләргә салып мине
Калдырдың бит, күз нурым.

Аһ-зарларга юл куймаска
Тырышып карасам да,
Булмый икән, чәчләремне
Йомшартып тарасам да.

Миннән артык яхшыларны
Барыбер табалмассың.
Чит-ятларны үз итсәң дә,
Бәхетле булалмассың!

САГЫНЫРСЫҢ КЕБЕК

Мин бит синнән күпне өмет итмим,
Карашларың белән иркәлә.
Яннарыңнан узып киткән чакта
Күзләрем гел сиңа текәлә.

Була кайчак шундый минутларым —
Еракларга килә китәсем.
Тик йөрәкне булмый буйсындырып,
Ничек аңа хыянәт итәсең.

Китеп барсам, сагынырсың кебек,
Юксынырсың кебек тоела.
Күз яшеңне түгеп ялгыз яшәү
Ансатмыни гомер буена?!

Сине шулай янып сөюемнең
Серен аңлый алмыйм һаман да.
Сине уйлыйм, гөлләр керфегеннән
Үләннәргә чыклар тамганда.

УЛ ЧАКЛАР...

Кичке авыл, кызлы өйләрдә
Яшь-җилкенчәк йөри уралып.
Әйтерсең лә зур бер кояшны
Атлас чаршау алган уратып.
Төн шәүләсен ярып, каяндыр
Ай да калкып чыккан адашып.
Айның нуры төшкән сукмактан
Бәхетлеләр атлый парлашып.
Тальян урый яшел болынны,
Моңнар сеңеп кала гөлләргә.
Канатланып әкият кошыдай,
Күңел белми нәрсә эшләргә.
Хисләр ташкынына бирелеп,
Чүт егылмый «калдык-абындык»,
Оялып ла айның нурыннан
Кинәт кенә читкә тайпылдык.
Чык суларын алып үзенә
Бер кайгысыз үсә үләннәр.
Эндәшкәндәй була үзләре:
«Бик бәхетле парлар икәннәр».
Икәү генә алар дөньяда!
Җилләр, сез дә юлга чыкмагыз.
Сез, үләннәр, син дә, әй, болын,
Тыңламагыз серне, йоклагыз!
Тимик, әйдә, сергә туйсыннар,
Нәрсә икән алар уенда?
Күрмәмешкә салыш син дә, тау!
Серләшсеннәр синең куенда.
Таң атканын сизеп, мөгаен,
Баш калкытып килә гөлләрем.
Төн югала, төннәр узса да,
Сүрелмәгән кайнар хисләрем.
Ул чакта мәхәббәт тә гамьсез
Уйлардан тыелып калган бит.
Кирәксә, йөрәкләр яшьлекнең
Ярсуын йөгәнли алган бит.

БЕЛМИ АЛАР...

Бу тормышта шундый бер күренешкә
Бармы синең шаһит булганың?
Кайберәүләр сизми үз дигәне
Янында ук басып торганын.

Гомере буе йөри чибәрләрне
Читтән эзләп, читтән күзәтеп.
Белми алар: уйламыйча кылган
Ялгышларны булмый төзәтеп.

Матур чәчәкләргә үрелгәндә,
Мул түгәләр йөрәк хисләрен.
Күрмиләрдер, ахры, ул гөлләргә
Сырланнар да сарылып үскәнен.

ТҮЗӘ АЛЫР МИКӘН?!

Сагыш тулы йөрәгемне алып,
Китеп барам тагын еракка.
Өлешемә тигән нинди язмыш
Тарта икән мине ул якка?

Тирән-тирән упкыннарны кичеп,
Үрмәлимен текә тауларга.
Таш кыялар хәтта эрер кебек
Кайнар күз яшьләрем тамганда.

Таулар арасыннан аккан сулар
Ишеттерә микән сүземне?
Шул суларның ярсу дулкынында
Тирбәлгәндәй тоям үземне.

Сине уйлап, агымсуда түгел,
Хыял диңгезендә йөзәмен.
Сагышларга, белмим, ахыргача
Түзә алыр микән йөрәгем?!

СЕР СЫНАТМАС ГҮЗӘЛ ЗАТЛАРГА

Яши әле авыл бирешмичә,
Тынып тормый аның җырлары.
Сер сынатмас апа-сеңелләрне
Үзенә дәшә ферма юллары.
Татлы йокы белән исәпләшмәү
Күптән кергән инде гадәткә:
Савымчылар эшкә кузгалалар,
Таң беленеп килгән сәгатьтә.
Күнегелгән, резин итекләрнең
Төшкәне юк хәтта аяктан.
Сыкранмыйлар, әрсез зәһәр җилләр
Дулап иссәләр дә һәрьяктан.
Сулышлары белән малкайларын
Җылыталар андый чагында.
Ә кешеләр шуны уйлый микән,
Утырганда сыйлы табында?!
Бер уйласаң, алар ил өчен дип,
Күпме генә газап чикмәгән?!
Юк, барыбер, җиңел бәхет эзләп,

Туган җирен ташлап китмәгән.
Аһ-зарларсыз яшәп кара шулай,
Бүгенгедәй кырыс заманда.
Бу тормышны сөеп көн иткәнгә,
Көр күңелле алар һаман да.
Алардагы шушы рухи көчне
Гомер буе кирәк сакларга.
Ап-ак сөттәй ак бәхетләр телик
Фәрештәдәй асыл затларга.

КАЛ МИНЕМ ЯННАРЫМДА

Урманнарга ялгыз керсәм,
Эзләп табарсың микән?
Сайлап алып, күкрәгемә
Гөлләр кадарсың микән?

Янарсың микән күгемдә,
Сүнмәс йолдызлар булып.
Кайгыларга юлыкканда
Алырсың микән йолып.

Юлдашым, юатучым бул
Борчулы таңнарымда.
Кайда гомер кичерсәм дә,
Кал минем яннарымда.

АЛДАНМАСЫН, ДУСЛАР, КҮҢЕЛЕГЕЗ

Гөлзәбирәм үксеп елап калды,
Марусяга киттем ияреп.
Бер күрүдә әсир итте мине,
Гомер буе туймый сөярлек.
Яшәп калыйм, татып калыйм, дидем,
Интим бәхетләрнең тойгысын.
Дәртле марҗа кочагына кереп,
Кайгыларның онытыйм соңгысын.
Үзенә шулай караттыра торган
Бер-бер сере бармы марҗаның?
Бер таратып салса толымнарын,
Әллә нишләп китә җаннарың.
Төпсез күлдәй зәңгәр күзләренә
Суырып алды бөтен уемны.
Әйтерсең ул миңа бу дөньяның
Алиһәсе булып тоелды.
Йомшак күкрәгендә иркәләнеп
Узар кебек иде таңнарым.
Тик мин аның бары тере курчак

Булганлыгын соңрак аңладым.
Гомер үтте... Азмы киртәләргә
Очрадым мин тормыш юлымда.
Ул бит тиеш иде авыр чакта
Миңа һәрчак терәк булырга.
Кайгыларны тигез бүлешергә,
Һәр җырымны уртак итәргә.
Халкым йолаларын мыскыллаган
Бәндәләрне читләп үтәргә.
Тыштан гына хуплап йөргән икән
Теләк-уйларымның барсын да.
Юрауларым, матур хыялларым
Калды аның аяк астында.
Назга саран, холкы салмак, диеп,
Чит итмә син татар кызларын.
Сайла тыйнак, сабыр шул кызларның
Тормышыңа юлдаш булганын.
Яшь чагында шулай минем кебек
Алданмасын, дуслар, күңелегез.
Олыгайгач, чибәр марҗаларга
Беребез дә кирәк түгелбез.

ИСӘН ЧАКТА ҺӘЙКӘЛ КУЯРЛЫК

Туры килде яшьлек елларында
Күпме кызлар сөеп кочарга.
Хыялланып, сөю канатында
Һаваларны иңләп очарга.

Без фәрештә түгел, бәлки, шуңа
Безнең гөнаһлар күп булгандыр.
Шәраб эчеп, акыллардан язып,
Уйламыйча гамәл кылгандыр.

Яшь барса да, йөрәк картаймый шул,
Чибәрләргә күзләр төшкәли.
Их, ул шайтан әллә гел янәшә, —
Күңелләрне ничек өткәли.

Тәүбә иттем башка алданмаска,
Алдамаска сөйгән ярларны.
Алданганнар кичерсеннәр иде,
Искә алып бергә чакларны.

Түземле дә, акыллы да булдың,
Үзең белән туган сабырлык.
Синдәй гүзәл, тыйнак затларга
Исән чакта һәйкәл салырлык!

СӨЙГӘН ЯРЫҢ ТАШЛАГАЧ

Узган чакта яннарыңнан
Карадың бит текәлеп.
Карашларың иркәләде,
Йөрәгемне телгәләп.
Әкрен генә сүзләр каттым,
Белер өчен серләрен:
Күзләреңнән күреп алдым
Миңа булган хисләрең.
Сөйсәң дә син, чит-ятларның
Назларына бирелдең.
Күңел тынычлыгын җуеп,
Сагышларга күмелдең.
Утлы тимер мичләрендә
Янамын күк тоела.
Нигә шулай җәфалыйсың,
Күз яшьләрем коела.
Даруларның файдасы юк,
Җаның тыныч булмагач.
Бу дөньяның бер гаме юк,
Сөйгән ярың ташлагач...

ГОМЕРЛЕК ЯР БУЛЫРМЫН

Чәчәкләрне ерып килә,
Тик берсен дә өзмидер.
Төпләренә иелеп карый, —
Аннан ниләр эзлидер.

Сорадым мин чәчәкләрдән
Сөйгәнемнең уйларын.
Кавышырга ризалашып,
Кайчан бирер кулларын?

Күпме көтсәм дә, мин, дустым,
Синең белән калырмын.
Сөеп-сөелеп яшәр өчен
Гомерлек яр булырмын!

БИК КҮП АЛАР

Күпме әле җирдә яр тапмыйча
Зар булганнар, газап чиккәннәр.
Мәхәббәтен көтеп арыганнар,
Ялгызлыкта гомер иткәннәр.

Бик күп әле җирдә пар булып та,

Бу тормышта газап чиккәннәр,
Мәхәббәт дип уйлап алданганнар —
Бер куышта гомер иткәннәр.

ТОЛ ХАТЫНГА

Нигә әле шулай тынып калдың,
Башкаеңны салып мендәргә?
Алда әле кылыр эшләрең бар,
Ялгызлыкны кирәк җиңәргә.

Көн-төн уйлап, артык бетеренмә,
Тормыш җиңел түгел болай да.
Сабырлыгың җуеп, һаман саен
Толлар зарын тыңлап моңайма.

Җирдә бөтенләйгә рәнҗетелгән
Кеше итеп тойма үзеңне.
Насыйп ярың эзләп табар да бер
Сөртер әле яшьле күзеңне.

ЮЛЫҢ ҮТСӘ КИҢ ЕЛГАЛАР АША

Сөйгәнемне эзләп табармын, дип,
Кайсы сукмаклардан узасың?
Нинди чәчәкләргә юлыгасың да
Нинди матур көйләр сузасың?

Юлың үтсә киң елгалар аша,
Кичүләрнең сайла саерагын.
Үзең әле аңлап бетермәгән
Серләр белән тулы һәр ягың.

Ымсындырган энҗе-мәрҗәннәрнең
Ашыгып үрелә күрмә барсына.
Мәхәббәтең үзе эзләп табар,
Үзе килеп чыгар каршыңа.

Гыйшык уты булып янган хисең
Сүрелмәсен һичбер минутта.
Тугрылыклы булып калыр өчен
Син үзең дә чынык шул утта.

КЫРЫСЛАНА МӘЛЛӘ КҮҢЕЛЕМ

Авыр сүзләр әйтеп, кайчагында
Рәнҗетәмдер синең җаныңны.
Болай да бит инде иңнәреңнән

Аз какмаган җиле-давылы.

Ни булды соң миңа, югыйсә бит
Таш бәгырьле кеше түгелмен.
Замананың кырыслыгын күреп
Кырыслана мәллә күңелем?

Усалланып түгел, сөеп-сөелеп
Гомер итик әле җирдә без.
Бу дөньяга без бит бер-беребезне
Назлап яшәр өчен килгәнбез.

ӘЛЕ ХӘЗЕР ГЕНӘ АҢЛАДЫМ

Сызланмыйча күңелең ничек түзсен,
Хушлашулар искә төшкәндә.
Аерып кара ике чәчәкне син,
Берсен-берсе назлап үскәндә.
Юлларыбыз нишләп адашкандыр,
Сәбәпләрен инде эзләмә.
Яшерен сагыш, татлы-кайнар өмет
Уртак юлдаш иде безгә дә.
Без яраткан шомырт куаклары
Хәзер дә бит ап-ак чәчәктә.
Янып сөю ләззәтеннән бизеп
Булмый икән күпме яшәп тә.
Җылылыгын, рәхәтлеген тоеп
Гомер итәм синең күңелнең.
Сине иң илаһи затларга да
Алыштырыр кеше түгелмен.
Бер-бер авырлыкка тарыганда,
Өмет белән сиңа текәләм.
Елмаюың шифа булып иңә,
Кайгыларны җиңел үткәрәм.
Бары тик син булган җирдә генә
Ак бәхетләр керә төшемә.
Шул бәхетне ихлас бүләк итеп
Бирүчеләр кирәк кешегә.
Әй бу еллар, үткән гомеркәйләр,
Узган юлда калган ялгышлар.
Башкаларга бары гыйбрәт кенә
Булсын иде безнең язмышлар.

БЕРНИ ТҮГЕЛ БЕЗГӘ

Берни түгел безгә чиксез дәрья,
Юкка гына дулый, ярсына.
Чал диңгезләр аша кавышырбыз,

Син дә йөзеп килсәң каршыма.
Берни түгел безгә, киң галәмгә
Алып очсалар да кораблар.
Җирдә һаман бергә булачакбыз,
Каерылмасын гына канатлар.
Берни түгел безгә җил-давыллар,
Бозлы таулар, утлы өермә.
Баш имәбез, әгәр бер-беребезгә
Тугрылыклы булсак гомергә.
Берни түгел безгә зилзиләләр,
Тетрәтсә дә бөтен җиһанны.
Уртак сөю белән ялкынланган
Йөрәкләрне җиңәр көч бармы?!

КҮҢЕЛЕМ СИНДӘ МИНЕМ

Күңелем һаман синдә, синдә минем,
Синдә минем барлык уйларым.
Иң-иң олы бәхет түгелмени
Тоеп яшәү җирдә син барын.

Канатланып йөрим юлларымда,
Кайгым булса, ул да онытыла.
Кайда гына булмыйм, уй-хисләрем
Син яшәгән якка омтыла.

Тик син генә минем куанычым,
Юанычым, өметем син генә.
...Менә тагын дөнья гаме баскан
Башкаемны салам иңеңә.

КИЕК КАЗ ЮЛЫ БУЙЛАП

Барыр юлыбызны нурга күмә
Кич кабынган сихри йолдызлар.
Яктылыгын күреп күгебезнең,
Бер көнләшсен әле ялгызлар.

Тәрәзәмне ачып айлы төндә,
Һаваларга карап уйланам.
Куанычым ташый, ярый әле,
Юлларыбыз аерым булмаган.

Киек Каз Юллары буйлап шулай
Уй-хисләрем сиңа сузыла.
Килер көннәрдә дә күзләребез
Текәлсеннәр бер үк йолдызга.

ПАРСЫЗЛАРНЫҢ ХӘЛЕН КЕМ АҢЛАР...

Бу тормышта пар булырдай ярлар
Нигә шулай соңлап табыла...
Дөрли-дөрли сөю ялкынында
Кереп барам гомер язына...

Язларымда, бәлки, очрарсың да,
Килеп чыгарсың күк каршыма.
Түземлеген җуйган йөрәк һаман
Сине күрер өчен ашкына.

Хисләремә җилләр тидермичә
Көтәм сине күпме заманнар.
Өметләрен өзми янып йөргән
Парсызларның хәлен кем аңлар?

ИСКӘ ТӨШЕРМӘ

Җиңел түгел кылган гамәлләрне
Искә төшерүләр азактан.
Ничек кенә коткарыйм соң сине
Бәгыреңне телгән газаптан.

Керфегеңә тамган күз яшеңне
Килми минем, килми күрәсем.
Син бит минем күңелемә бары
Елмаюың белән кергәнсең.

Күзләрең тик тагын юешләнгән,
Тынгылыгын җуйган йөрәгең?
Белмим бүген сине юатырга
Нинди назлы сүзләр кирәген.

Нинди сагыш иңгән йөзләреңә,
Ник борчулы синең уйларың?
Мин бит әле җирдә син үстергән
Гөлләрне дә сөеп туймадым.

Килә минем сине барлык-барлык
Афәт, кайгылардан саклыйсым.
Тормыш юлларында гомер буе
Синең белән бергә атлыйсым.

ҮПКӘЛӘМӘ МИҢА

Шулай дисәм дә бит, үпкәләргә
Хаклыгыңны беләм мин бүген.

Тик һаман да бергә минутларны
Ядкарь итеп саклый күңелем.

Синең кебек мин дә ничә еллар
Эчкә йотып йөрдем кайгымны.
Мәрхәмәтсез язмыш көтмәгәндә
Аерды шул безне, аерды.

Нинди матур дөрләп киткән иде
Икәүләшеп яккан учаклар.
Хәзер күпме генә сыкрансаң да,
Кире кайтмас инде ул чаклар.

Нишләсәк тә, бергә булалмабыз,
Сулар акмый, диләр, үрләргә.
Ә шулай да яшьлек хисләренең
Исәбе юк пыскып сүнәргә.

Үткәннәрне сагынып искә алам
Һәр адымда, һәрбер сулышта.
Тәүге мәхәббәтнең кайнарлыгын
Тоеп яшик әле тормышта.

КАНАТЛАРЫМ БУЛСА ИҢНӘРЕМДӘ

Торган җиргә күңел күнексә дә,
Ялгызлыкка булмый күнегеп.
Җирсәүләрем шуңа көчәядер
Сөю хисе белән үрелеп.

Кайчан безгә татлы кавышулар
Насыйп булыр икән тагын да?
Канатларым булса иңнәремдә,
Очып барыр идем яныңа.

Яшерми әйт, дустым, син дә шулай
Зарыктыңмы мине күрергә?
Аерым яшәүләре җиңел түгел,
Бергә булсак иде гомергә!

ТЫЙНАКСЫЗЛЫК ҺИЧ КИЛЕШМИ

Яшьле күзләреңне миңа
Ник тутырып карыйсың?
Сөям, дигән сүзләр белән
Нигә мине алдыйсың?

Тыштан гына күз яшь түгеп,
Эчтән көлеп йөрисең.

Кемгә гашыйк булганыңны
Үзең дә бит белмисең.

Күбәләктәй гөлдән гөлгә
Кунасың һаман шулай.
Сиңа инде чәчәкләр дә
Ятсынып карый бугай.

Тыйнаксызлык һич килешми
Безнең татар кызына.
Азгын затларга ияреп,
Мәхәббәттә узынма.

СИНЕҢ БЕЛӘН БЕРГӘ АТЛЫЙСЫ

Күпме әйтәм, искә төшермә, дим,
Ялгышуым әйтмә азактан.
Ничек кенә сине йолып алыйм
Җаның телгәләгән газаптан?

Синең күз яшеңне беркайчан да
Килми минем, килми күрәсем.
Елмай гына, бары елмай гына,
Тик елама, яме, гүзәлем.

Керфекләрең тагын юешләнгән,
Ничек кенә сине юатыйм?
Авыр бәрелүемне онытырлык
Нинди генә җылы сүз катыйм?

Үпкә катыш салкын карашларың
Минем йөрәкне дә телә бит.
Бүлгәләмә, безнең сөенечләр дә,
Кайгылар да әле бергә бит.

Тик син генә минем мәхәббәтем,
Борчуларым, олы шатлыгым.
Син китердең миңа тормыш ямен,
Язлар алып килдең, матурым.

Елмаюлы карашларың белән
Бар кайгымны йолып алсаңчы.
Безгә әле кырыс еллар аша
Синең белән бергә атлыйсы.

БЕР КҮРЕШҮ ӨЧЕН БУЛСА ДА

Еракларга китеп бардың, дустым,
Берүземне ялгыз калдырып.

Яшим менә хәзер сине көтеп,
Парсыз калган коштай каңгырып.

Син дә кайталмыйсың, мин үзем дә
Бара алмыйм синең янына.
Калдымыни бергә вакытларны
Сагынып кына искә алырга?

Җаен таба заман бер-берсеннән
Ерагайтыр өчен кешене.
Ил өстенә килгән кара афәт
Нинди хәлгә безне төшерде!

Эзләп тапкан хәләл акчаңны да,
Күрсәң, бары төштә күрерсең.
Очар кошлар гына бәхетледер,
Эзләп таба алар бер-берсен.

Ник рас килми... таңнар һәр көн саен
Очрашулар юрап туса да.
Яннарыңа барып кайтыр идем
Бер күрешер өчен булса да.

КӨТ СИН, ИРКӘМ

Китеп бардым басу юлы буйлап
Авыр моңга чумып, борлыгып.
Шушы кадәр кыен булмас иде,
Ник карадым икән борылып.
Әткәм, әнкәм, газиз туганнарым
Басып калды авыл башында.
Кире кайтып, күкрәгемә кат-кат
Кысып алдым гүя барсын да.
Алар белән бергә кырларым да
Дәште кебек озатып калганда:
— Сагынырбыз сине, юксынырбыз,
Бергә чакны искә алганда.
Сау булыгыз, туган якларымның
Тал-тирәкле инеш-күлләре.
Күл буенда үскән сөйгәнемнең
Яшьлегемә сердәш гөлләре.
Сау бул, иркәм! Оныта алмам сине,
Яшәсәм дә кайсы җирләрдә.
Сүрелерлек түгел, сиңа булган
Мәхәббәтем дөрли тирәндә.
Хисләребез һаман уртак янсын,
Кырыслыгын тоймыйк җилләрнең.
Күккә кара, син күрерсең анда
Ак болытлар йөзеп килгәнен.

Шул болытлар миннән сәлам илтер
Айлы кичтә, моңсу таңнарда.
Кайда булсалар да, ике йөрәк
Берсен-берсе тиеш аңларга.
Нишлим, иркәм, бик-бик теләсәм дә
Яннарыңда синең калырга,
Китеп барам Казан каласына
Инә белән кое казырга.
Тынгы белмәс яшьлек теле шулай
Төшенергә тормыш серенә,
«Белем йорты» дигән изге йортның
Ишекләрен шакып керергә.
Нинди кыенлыклар кичерсәм дә,
Юк, буйсынмам язмыш иркенә.
Ирешмичә калмам теләгемә,
Көт син мине, иркәм, көт кенә.

КАДЕРЛӘРЕН БЕЛИК АЛАРНЫҢ

Хатын-кыз ул изге җан иясе,
Нәсел җебен дәвам итүче.
Бер-берсенә ялгап, буыннарны
Килер заманнарга илтүче.

Тормыш иткән ирләр гомер буе
Шулар акылына табынган.
Шулар саклый безне афәтләрдән,
Йолып ала җилдән, давылдан.

Башыбызга бер-бер кайгы төшсә,
Шулар сизә аны иң алдан.
Кешелек бит үзе шул затларның
Вөҗдан-намусына инанган.

Юкка әйтмәгәннәр, оҗмах, диеп,
Аналарның аяк астында.
Хатын-кызлар кичкән газапларның
Аңлыйбызмы икән барсын да?

Һәркайсының әле кадерен белеп
Җиткермибез бугай һаман да.
Гомер юлыбызда тугры булып
Яши алсак иде аларга.

НИК ОЧРАДЫҢ МИНЕМ ЮЛЫМДА?

Тәүге тапкыр сине күрү белән
Әллә нишләп китте күңелем.
Тойдым гүя шунда бер минут та

Синсез яшәү мөмкин түгелен.

Тынгылыгын җуйсын, диден мәллә,
Ник очрадың, әйтче, юлымда?
Сизмичә дә калдым, әйтерсең лә
Әверелдем синең колыңа.

Нигә шулай әсир иттең мине,
Әйләндереп башым-күземне?
Төнге йокыларым качырдың да,
Оныттырдың әйтер сүземне.

Күпме еллар узган, ә каршымда
Торасың күк һаман елмаеп.
Сагынамын, димә, төшләреңә
Бер керермен әле моңаеп.

ЧИБӘРЛӘРГӘ ГАШЫЙК БУЛДЫМ, ДИЕП...

Икебез дә бер үк җирдә туып,
Бергә укып, бергә торганбыз.
Сүз куешкан кебек, икебез дә
Бер матурга гашыйк булганбыз.

Юк, беркем дә әле кире какмый
Безнең якын дуслар икәнне.
Йөрәкләрдә ләкин көнләү хисе
Бер уяныр, соңмы, иртәме.

Әллә каян белеп-сизеп торам:
Бер үк утта дөрләп янабыз.
Бер үк утка карап җылынсак та,
Салкыная безнең арабыз.

Чибәрләргә гашыйк булдык, диеп,
Бозыйкмыни дуслык йоласын?
Кайсыбызны сөяр, бу турыда
Мәгъшукабыз ныграк уйлансын.

ЕЛМАЙ ӘЛЕ

Керфекләрең тагын юешләнгән,
Ничек кенә сине юатыйм?
Авыр сүзләремне онытырлык
Нинди генә җылы сүз катыйм?

Үпкә катыш салкын карашларың
Минем йөрәкне дә телә бит.
Исеңдә тот: безнең сөенечләр дә,

Кайгылар да әле бергә бит.

Тик син генә минем мәхәббәтем,
Борчуларым, олы шатлыгым.
Син китердең миңа тормыш ямен,
Язлар алып килдең, матурым.

Синең күз яшеңне беркайчан да
Килми минем, килми күрәсем.
Елмай гына, бары елмай гына,
Елама син, яме, гүзәлем.

ИҢ ЗУР БӘХЕТ ИТЕП

Ничә еллар инде синең белән
Бергә-бергә гомер кичердек.
Төнге йокыларың йокламыйча
Көтеп алдың, кайтсам кичегеп.
Һәм беренче юатучым булдың
Кайгыларга тарыган чагымда.
Хәзер дә бит ялгыз көннәреңдә
Шик-шөбһәләр үрли җаныңа.
Беләм, иркәм, андый минутларда
Төрле уйлар килә башыңа.
Ә үземне күргәч, айдай балкып,
Йөгереп чыгасың син каршыма.
Матур төш күргәндәй онытылып
Калам шунда синең иркеңдә.
Сулышыңнан, якты карашыңнан
Гаилә җылылыгы бөркелә.
Иңнәреңә сарылам, иң-иң кыен
Сорауларга җавап тапмасам.
Кем гаепләр, күкрәгемә кысып,
Фәрештәм, дип, сине атасам.
Ә бит әле безнең бу тормышта
Очрап куя шундый абзыйлар:
Мәхәббәткә алар күңел ачу,
Уен гына итеп карыйлар.
Сабыйлары ятим үсүне дә
Бернигә дә алар санамый.
Уйламыйча кылган гамәлләре
Күпме йөрәкләрне яралый?!
Гомер иткән чакта кем теләмәс
Бөтенлеген торган йортының?!
Сүнүенә, шөкер, юл куймадык
Икебез яккан учак утының.
Тормыш агышында капкабызны
Нинди генә җилләр какмады!

Гайбәт-йолалардан безне һәрчак
Синең сабырлыгың саклады.
Бергә яшәү безгә Тәңребездән
Иң зур бәхет итеп бирелгән.
Сорыйм синнән: гомерем ахырынача
Кулларыңны алма иңемнән.

МЕНӘ

ШУНДЫЙ
ЗАМАН...

ЭХ, СИН, КАРТЛЫК...

Егет чакта күп булгандыр
Без кабызган учаклар.
Кызларның да иң чибәрен
Озатып йөргән чаклар.
Хәзер инде картаелды,
Әкрен генә йөримен.
Ул чакларны искә алып,
Кар көртләрен көримен.
Олыгая барсак та шул,
Йөрәк картаймый икән.
Чибәрләргә гел күз төшә,
Мәхәббәт тапмый икән.
Әгәр күрсәң бер чибәрне,
Җитди-җитез атлыйсың.
Таянып ла йөри торган
Таягыңны ташлыйсың.
Кызу-кызу атлаганга
Яхшырамы хәлләрем.
Картлач бу, дип һичкем әйтмәс,
Яңара бит хисләрем.
Миндәй хисле картлачларга
Тик тотмаска кирәкне.
Җитәр инде, вакыт җиткән
Арканларга йөрәкне.
Эх, син, картлык, ник йөрисең
Ир-атның башларыннан?
Яшьлек кайтса, алыр идем
Актарып ташларыннан.

ҺАМАН ЮЛДА

Мин гел юлда, үткән юлларымда
Яңа эзләр кала салынып.
Исән-имин йөреп кайтыр өчен
Ходаемнан сорыйм табынып.

Күз ачкысыз кышкы бураннарда
Бик күпләр бит әле адашкан.
Гел аклыктан торган җиребез дә
Офыкларга килеп тоташкан.

Җилләр улый, җилләр ыжгыра ул,
Үзәкләргә үтә суыклар.
Кар каплаган Ишкәй күлләрендә
Тыныч йоклый бары балыклар.

Кешеләр дә тыныч булсын иде,
Кайгы җиле өйгә кермәсен.
Кар-бураннар тормыш сукмакларын
Берүк каплап китә күрмәсен.

ГАЛӘМГӘ ЧАҢ КАГАСЫ!

Әй, машина, машина, син
Чит илнеке булсаң да,
Берәүнең дә исе китмәс,
Шаккатырып узсаң да.
Һаман саен синдә генә
Йөрүләре туйдырды.
Нихәл итик, бу заман да
Безне атсыз калдырды.
Иртә таңнан, атлар җигеп,
Чыгып китәсе иде.
Басу юлларын уратып,
Кайтып киләсе иде.
Тарантаслы, яхшы юртак
Килеп туктаса турыга,
Шул минутта бар дөньясы
Күмелер кебек нурга.
Әткәй-әнкәй, күрше-күлән
Хәйран калып гәпләшсен.
Тамашадай бу хәлләрне
Бөтен авыл сөйләшсен.
Көннәр түгел, хәтта айлар
Сарыфлар ителсә дә,
Җигүле ат булсын иде,
Еракка кителсә дә.
Кичәр өчен дәрьяларны,
Узар өчен юлларны,

И Ходаем, ярдәмеңнән
Ташлама син атларны.
Бар җиһанны иңләп йөрсен
Ярсу атлар ыжгырып.
Тарантаслар тәгәрәсен
Тузаннарны туздырып.
Шауласын тояк тавышы,
Очкын чәчсен дагасы.
Саклагыз сез атларны, дип,
Галәмгә чаң кагасы!

АВЫЛ ЭЧЕП ЮАНА

Бар дөньяның матурлыгын
Шәраблардан күрәләр.
Махмырлардан акча эзләп,
Өйдән өйгә керәләр.
Аракыга акчаны шул
Кайсы сорый үтенеп.
Башлар чатный, чыдап булмый,
Әй йөриләр бетенеп.
Кайберләре тыныч кына
Баскан җирдә торалмас.
Йодрыкларын уйнаклатып
Сугарга күп сорамас.
Бирми кара шул чагында,
Аждаһадан калышмас.
Сине түгел, анасын да
Дөмбәсләүдән тартынмас.
Бу хурлыктан хәсрәтләнеп,
Түзеп яши әниләр.
Йа Ходайның каргышы, дип,
Зар елыйлар әбиләр.
Алмагачны кочып яткан
Исерекне уятма.
Файдалары тимәс инде,
Сүзләр белән юатма.
Көн дә эчеп йөргән иргә
Табыла бит көйләүче.
Тормышын да кызганмыйча,
Гомерлеккә бәйләүче.
Айлы манара өстеннән
Ак болытлар агыла.
Кичке азан моңнарына
Әрләш, тиргәш сарыла.
Әйтерсең лә бу авылның
Кыйбласы югалган.
Эчкечелек алып узган,

Хәмер белән юылган.
Сәрхуш иттем авылны, дип,
«Яшел елан» куана.
Йә Ходаем, нихәл итик,
Авыл эчеп юана.

СУГЫШ БУЛМАС ИДЕ ДӨНЬЯДА

Ятим калдык, күпме югалттык без
Аталарны сугыш кырында.
Чечня җирендә кан коелганда,
Һич онытмыйк алар турында.

Онытырга түгел аналарның
Йөрәгеннән чыккан сүзләрен:
«Мин балама үзем ата булдым,
Ана булып багып үстердем».

«Сугыш» дигән кот очыргыч сүзнең
Исеме корсын бөтен җиһанда.
Бар аналар күтәрелсә әгәр,
Сугыш булмас иде дөньяда!

ИСКӘ АЛЫП МАЛАЙ ЧАКЛАРНЫ

Нигә шулай бик тиз узып киткән
Малай чаклар, гамьсез вакытлар.
Ачлы-туклы гомер кичерсәк тә,
Күңел тулы иде шатлыклар.
Аякларга киез итек киеп,
Боз өстендә шара куабыз.
Узышырга теләп бер-беребездән,
Керәч-таудан чана шуабыз.
Нинди генә уен уйнамадык,
Ныгытмалар салдык карлардан.
Әйтерсең лә җилдән җитезләр без,
Әй, элдерттек биек таулардан.
Күпме генә уен уйнасак та,
Берсе дә бит истән китмәгән.
Депутатлар булып уйнарга тик
Беребезнең дә башы җитмәгән.
Хәзер инде авыл балалары
Текә таудан чана шумыйлар.
«Видик» карап, сагыз чәйни-чәйни,
Рэкетирлар булып уйныйлар.
Малай-шалай түгел, агайлар да
Туеп җитми икән уеннан.
Ил башлыгы, премьер, депутатлар

Уены бездә әйбәт куелган.
Уйный-уйный илне тараттылар,
Коры сүздән ботка пешереп.
Бөтен дөнья хәзер хәйран кала,
«Бөек илне» искә төшереп.

ИГЕНЧЕ СИН...

Күрче инде, күрче, як-ягыңны
Ак каеннар чолгап алганнар.
Каеннарның зифа буй-сынына
Киң тугайлар хәйран калганнар.

Дулкын кагып, шулар кочагында
Баш калкыта куе арышлар.
Сабый чагыңнан ук исләре дә,
Җырлары да сиңа танышлар.

Уй-карашың һаман басуларда,
Көннәр кызу, коры торса да.
Үз-үзеңне онытып куанасың,
Яңгыр җиле исеп куйса да.

Игенче син, җирнең үз баласы,
Тынгысызлык синең юлдашың.
Алны-ялны белми янып яшә,
Гомерең, берүк, эзсез узмасын.

ЯКТЫ КӨННӘРЕҢӘ ҖИТӘРСЕҢ

Көч һәм сәләтеңне эшкә җигеп,
Хаклык эзләп азмы янмадың?!
Әмма ничек кенә тырышсаң да,
Хакыйкатьне таба алмадың.

Тузаннарын йотып дәверләрнең,
Актарасың тарих битләрен.
Табалмыйсың тирән яшерелгән
Сандыкларның серле бикләрен.

Әйтерсең лә шулай бар дөньясын
Басып киткән этлек-явызлык.
Баш бирмәгән кара явызлыкка
Кидерәсе иде авызлык.

Дөреслек һәм хаклык — яралы кош,
Очарга дип канат талпына.
Бәйсезлегең өчен күтәрел, дип,
Оран сала туган халкыма.

Уяулыгың җуйма... Шунда гына
Киртәләрне җимереп үтәрсең.
Һәм гасырлар буе хыялланган
Якты көннәреңә җитәрсең.

МИНЕ, ЗИНҺАР, КҮКТӘН ЭЗЛӘМӘГЕЗ

Үрелеп буем җитмәс йолдызларга,
Ымсынсам да кайчак җырымда.
Бигрәк артык хыялый бу, диеп,
Уйламагыз минем турыда.
Мине, зинһар, күктән эзләмәгез,
Мин бит шушы җирнең баласы.
Килә минем гомерем чигенәчә
Җир кешесе булып каласы.
Мин бары тик шушы җирдә генә
Яратамын таңнар атканын.
Нурга күмеп ерак офыкларны,
Алсуланып шәфәкъ батканын.
Җәйге иртәләрдә килә минем
Тауларыма карап торасым.
Әсирләнеп тургай моңнарына,
Үземнең дә тургай буласым.
Күктә түгел, җирдә ишетермен
Башак шавын, кошлар сайравын.
Яңгыратып болын киңлекләрен,
Дусларымның чалгы кайравын.
Күктән мине, зинһар, эзләмәгез,
Үтсен җирдә гомер юлларым.
Җир өстенә көн дә бәхет теләп,
Сузылсыннар минем кулларым.
Зинһар, мине күктән эзләмәгез,
Җирдә тормыш кыен булса да,
Чиксез галәм түгел, изге миңа
Туган нигез, туган бусага.
Таш кыялар кебек басып калыйк
Шушы җирдә гомер итәргә.
Ир-егетләр тормыш авырлыгын
Иңнәренә салып күтәрә.
Сыкранмыйча узган юлларында
Тирән уелып кала эзләре.
Йолдызларны көнләштереп яшик,
Җиргә гашыйк булсын үзләре.

ЧӨГЕНДЕРЛӘР ГӨРЛӘП УТЫРА

Көтү кугач, авыл хатыннары,

Китмәннәрен тотып кулларга,
Тыкрык аша бергә юл тоталар
Алабута үскән кырларга.

Яулыкларын артка читләп бәйләп,
Кояш нурларында каралып,
Көне буе эштә, таш ваткандай
Кайтып килә алар таралып.

Көнли-көнли эшләп бер-берсеннән,
Нормаларын кызлар тутыра.
Их, котылдык, диеп, чүп үләннән,
Чөгендерләр гөрләп утыра.

НИШЛИМ СОҢ, ДУСЛАР?

Ярларга сугылып,
Дулкыннар ургыла.
Су өстен каралтып,
Болытлар агыла.

Минем дә язмышым
Шуларга охшаган.
Яшьлегем хыялы
Тормышка ашмаган.

Ярымны югалттым,
Бәлки, ул гомергә.
Яшәрмәс күңелем,
Сүрелде мәңгегә.

Җаннарым сусаган,
Йөримен тилмереп.
Нигә син дустыңны
Яшисең тилмертеп?

Яшимен еракта,
Сагындым, талларым.
Адаштым тормышта,
Нишлим соң, дусларым?

ШӘРӘ ЙӨРЕРЛӘРГӘ КАЛМАСАК...

«Күрәчәгең булса, күрерсең», — дип,
Борынгылар юкка әйтмәгән.
Мескен хәлгә калган бу Рәсәйне
Кемнәр генә ташлап китмәгән.
Алыпсатар, чималларны сатып,
Ил байлыгын ничек кимерә.

Таланган һәм хуҗасыз илебез
Нинди авыр хәлләр кичерә?
Эшсезләрнең саны арта бара,
Чит илләрдән бер дә калмыйлар.
Чарасыздан, ни эшләргә белми,
Көпә-көндез кеше талыйлар.
Гадел хезмәт иткән җаннарның шул
Соңгы каурыйларын йолкыйлар.
Кәкре куллы, урлап туймас затлар
«Йолдыз» сыман җирдә балкыйлар.
Илнең-көннең сөлен суыралар,
Дөньясына алар төкерә.
Тәм-ләззәтләр табып яшәүләрдән
Әйтерсең лә айга сикерә.
Харам хәзинәгә чума-чума,
Бериш байлар яши типтереп.
«Хет, бәрәңгем үземнеке», — диеп,
Авыл халкы йөри тилмереп.
Кала халкы йөрми мунчаларга,
Корчаңгы, бет басты тәннәрне.
Кем уйлаган, пычракка күмелеп,
Адәм заты яшәр көннәрне.
Кунак төшү, ихлас елмаюлар,
Көр тавышлар кая киттеләр?
Җиһаз-бизәк, кием-салымнардан
Кешеләрне мәхрүм иттеләр.
Киләчәктә мондый хәлләрдән без
Чыгу җаен әгәр тапмасак,
И Ходаем, бәндәләрең белән
Шәрә йөрерләргә калмасак...

ИХ, ДУСКАЕМ, ЯЛГЫШМА

Авыр булса да тормышлар,
Үз җиреңдә гомер ит.
Комсызланып яшәмә син,
Булганына шөкер ит.

Арышлар белән сөйләшәм,
Кайтсам туган ягыма.
Туган җирне ташлап китеп,
Их, дускаем, ялгышма.

Бәхетсезләр читтә яшәр,
Аерылып иленнән.
Сүнеп барган авылларны
Кем коткарыр үлемнән?

Илнең күге булсын аяз,

Басуларда — икмәкләр.
Күңелләрдә сөю булсын,
Тулып торсын келәтләр.

КИЛМӘСМЕНИ ЙӨЗЕП КИТӘСЕМ?!

Күңел минем моңсу иртәләрдә
Су буйларын төшеп күзәтә.
Талга кунган сайрар сандугачның
Канатларын җилләр тибрәтә.

Нинди матур суның агышлары,
Су кызыдай килә йөзәсем.
Җаным шулай сусап тилмергәндә,
Килмәсмени йөзеп китәсем?!

ӘҮЛИЯ ҖАН ТАГЫН ТУАРМЫ?

Ни өчендер бөек, зур шәхесләр
«Имеш-мимеш»ләрне тудыра.
Заманында төрле гайбәт сүзне
Үз башыннан Тукай уздыра.

Денсез-динсез, Алласыз дәһри, дип,
Салкын-сүрән еллар яшәлгән.
Диннән түгел, бары азгын, надан
Муллалардан көлеп яшәгән.

Таш маңгайлы ишаннардан көлеп,
Кирәкләрен биргән камчылап.
Дингә тугры мөэмин-мөселманның
Барлаган ул барсын тамчылап.

Тукай сыман халык йөрәгендә
Тамыр җәйгән шагыйрь булырмы?
Хозыр Ильяс кебек илаһи зат,
Әүлия җан тагын туармы?

ТАГЫН ЯЗЛАР КИЛДЕ

Әле кайчан гына ак кар белән
Томаланган иде җир өсте.
Ак бүреген салды басу-кырлар,
Ямьле язга кыш та биреште.

Кар астыннан гөрләвекләр ага,
Умырзая башын калкыта,
Илаһи ямь биреп бар җиһанга

Яз кояшы җирне балкыта.

Җылы җилләр белән шаярышып,
Күктә кошлар канат кагына.
Сөенмәслекмени: нинди гүзәл
Яз килде бит туган ягыма.

МӘҢГЕ ЯШЬ СИН

Һәр яз саен Шигырь көне килә,
Яшәргәндә кырлар-тугайлар.
Йөрәкләрдә җыр-шигырьләр туса, —
Без бурычлы бөек Тукайга.

Искә ала бүген халкым аны.
Ул шагыйрен һәрчак зурлады.
Онытмады бер дә шигырьләрен,
Моңлы җырлар итеп җырлады.

Булмасаң да, Тукай, арабызда,
Безнең белән һаман яшьнисең,
Син бит безнең күңел түрләрендә
 Япь-яшь Тукай булып яшисең.

УЯУ БУЛЫЙК

Сайлау җиткән саен уяна бит
Ил башлыгы Борис Ельцин да.
Куштаннары күккә чөеп мактый,
Тагын хуҗа булып калсынга.

Күп көч куйды бөек илебезне
Җир йөзеннән алып ташларга,
Тагын нинди хәсрәт китерер ул
Бер гаепсез безнең башларга?

Тар-мар итте илнең парламентын,
Чечня җирен хәзер туздыра.
Кан койдыра, өзә гомерләрне —
Имеш, ул чистарту уздыра.

Гел мәкерлек аша тырыша ич
Тәхетендә кабат калырга.
Тик алданма, халкым, мин чакырам
Һәрвакытта уяу булырга!

ЙОМЫШЫҢ ТӨШӘ КАЛСА...

Кайберәүләр көн итәләр
Тынчу-кысан йортларда.
Тик барыбер аһ ормыйлар,
Чәпченмиләр юк-барга.

Саф һавага туймыйбыз, дип
Зарланмыйлар кич-иртә.
Ишегалларына чыгып
Җилләнүгә ни җитә!

Шуңа мәллә андыйларның
Кәефе яхшы булыр.
Күңелләре күтәренке,
Йөзләре якты булыр.

Ә бериш бәндәләр яши,
Һәрнәрсәдән шикләнеп.
Күрше-күләннәрдән качып,
Бүлмәсенә бикләнеп.

Ишек ачуларын көтмә,
Йомышың төшә калса.
Рәхмәт, диярсең, урамда
Биргән сәламең алса.

Шундыйлар янында ничек
Кеше исемен саклыйсы...
Ә бит безгә бу дөньяда
Бер үк юлдан атлыйсы.

ЯШИБЕЗ ҖАЙЛАП КЫНА

Авылыма кайткан саен
Китәм яңалык белеп:
Халык хезмәт хакы алган
Моннан ел ярым элек.
Өйдән өйгә, йорттан йортка
Әҗәт сорап керәләр.
Мал-туар тотучыларны
Әллә каян беләләр.
Авыл халкы кешемени,
Ул бит Хода бәндәсе.
Бер ризыксыз яшәүнең дә
Җаен белә, янәсе.
Кала кешеләренә дә
Җиңел түгел, әлбәттә.
Анда да теләнеп яшәү
Кергән инде гадәткә.
«Авыл яшәсә, ил яшәр» —

Еш әйтелә шул сүзләр.
Илне сөйрәп барган авыл
Үзе соң ничек түзәр?!
Еллар буе өндәделәр
Колхозны яратырга.
Хәзер инде ничек итеп
Белмиләр таратырга.
Аларны бит мескен хәлгә
Калдырдылар түрәләр.
Ә үзләре шул колхозлар
Сыртында көн күрәләр.
Фермер-фермер, дигән булып,
Әллә ниләр сөйлиләр.
Тик аларның ни эшләргә
Тиешлеген белмиләр.
Эт көнендә яшәүләрнең
Булырмы берәр чиге.
Кая китә ил байлыгы,
Шуны беләсе иде.
Урман-болын һәм җир-сулар
Күчә кемнәр кулына?
Байлар бүлә улларына,
Улларының улына.
Киләчәкне уйлап, халкым,
Зиһеннәрең таркалган.
Алгы көндә нинди язмыш
Элеп алыр якаңнан?
Бу гаделлек, бәлки, бардыр,
Дөньяның кай илендә...
Юк, аны таба алмассың
Канлы Рәсәй җирендә.
Әрәмгә көч сарыф итеп,
Ничу эшләп йөрергә.
Алыпсатарлар һөнәрен
Кирәк үзләштерергә.
Колхозлар тарала, диләр,
Ник төшәргә кайгыга?
Чит илләрдән кайтып тора
Сөте, ите, мае да.
Мәскәүдән кушканны үтәп
Яшибез җайлап кына.
Депутатлар җибәрәбез
Иң шәбен сайлап кына.
Алар нәрсә кылса, шуның
Барысына түзәрбез.
Сайлау арты сайлау ясап,
Күпме акча түгәбез.
Яртылаш та үтәлмиләр
Указ, карар, законнар.

Ник бу эшне үз кулына
Алмый икән хатыннар?!

ҮЗ ХӘЛЛӘРЕН АҢЛАП...

Кая икән айга ике тапкыр
Хезмәт хакы алган заманнар?
Ул вакытлар хәзер әйтерсең лә
Әкият кенә булып калганнар.

Ул чакларны кабат күрербез, дип,
Өметләнер икән кем генә...
Юк, бу тормыш эзгә төшмәс, дигән
Шомлы уйлар килә күңелгә.

Ялган вәгъдәләргә ышанып без
Үз-үзебезне һаман алдыйбыз:
Сайлаулардан башыбыз чыкмаса да,
Чын Илбашка тиенә алмыйбыз.

Хак Тәгалә, ахры, безне үзе
Мәхрүм иткән андый бәхеттән.
Үз хәлләрен аңлап, бу Ельциннар
Ник баш тартмый икән тәхеттән?!

ЕРАКЛАРГА ТОРЫР КҮРЕНЕП

Мәчет әйткән: «Ни зарарым тиде,
Манарамны нигә күрәсез?
Күңелләргә якты нур иңдергән
Айсыз торып калгач нишләрсез?»
Акрын гына күккә ашкан мәлдә
Тәңрем аны үзе зурлаган.
Канатларын җилпеп, фәрештәләр
Иң саф теләкләрен юраган.
Тормыш агышында язмыш шулай
Дин йортыннан барысын күпсенгән.
Манарасын кисеп төшергәндә,
Җилләр булып җилләр үксегән.
Үксегәннәр мөэмин-мөселманнар,
Тәрәзәләр төшкән коелып.
Һәр тарафта дога укылганда,
Бөтен җиһан калган боегып.
Ояларын кошлар ташлап киткән
Ләгънәт укып кансыз затларга.
Ярдәмең бир, Ходаем, бәндәләргә
Ата-баба рухын сакларга.
Кыргый замананың гөнаһлары

Рәнҗетмәсен изге җаннарны.
Җирне кочкан азан моңнарыннан
Мәхрүм итмә берүк аларны.
Гаделсезлек туй иткәнен күреп,
Кешеләрнең бәгъре кыйнала.
Соңгы өмет белән карашларын
Юнәлтәләр алар кыйблага.
Җирдә аунап яткан манараның
Бәддогасы төшәр кемнәргә?
Кемнәр шакшы кулын суза шулай,
Фәрештәләр кунган мөнбәргә?
Юк, уйга да алар китермиләр
Иман кире кайтыр көннәрне.
...Дин йортлары кабат калкып чыга
Сөендереп җирдә меңнәрне.
Милләт күңелендәге изге хисләр
Беркайчан да калмас күмелеп.
Мәчетләрнең айлы манарасы
Еракларга торыр күренеп.

ТЫНМА, КҮҢЕЛ

Таңнан хәбәр биреп, көләч кояш
Күтәрелә илем күгенә.
Әле кайчан гына изрәп яткан
Бар тирә-як нурга күмелә.

Мәхәббәт тә кояш нурларыдай
Якты хисләр миндә уята.
Йокымсырап барган йөрәгемдә
Җыр кузгата, давыл уйната.

Тынма, күңел, сөю уты синдә
Сүнми янар өчен кабынсын.
Күкрәгемдә яшьлек кайнарлыгы
Ахыргача саклап калынсын.

ОЛУГ БӘЙРӘМ РАМАЗАН

Олуг бәйрәм килә безгә,
Олуг бәйрәм Рамазан.
Бу изге айны олылап
Каршылыйк без яңадан.
Каршылыйк без Коръән укып,
Салават, тәхлил әйтеп:
Җибәрик күңелләребезнең
Офыкларын киңәйтеп.
Барлык кардәш-ыруларны

Хөрмәтләп искә алыйк.
Сөекле пәйгамбәребезнең
Рухына тугры калыйк.
Тугры калыйк шәһит киткән
Изгеләрнең рухына.
Кылган догаларыбызга
Җан җылыбыз кушыла.
И туганым, кешеләрдән
Кызганма хисләреңне.
Онытма җирдә үзеңнең
Тик кунак икәнеңне.
Онытма якты дөньяны
Калдырып китәсеңне.
Кылган гөнаһларың өчен
Тәүбәләр итәсеңме?
Һәрчак биш вакыт намазың
Торсын иман сагында.
Үлемнән йолып калалмый
Байлыгың да, малың да.
Бөтенесен күңелеңнән
Кичер тагын яңадан.
Олуг бәйрәм килә безгә,
Олуг бәйрәм Рамазан.

ТУФРАККАЕН КИЛӘ ҮБӘСЕМ

Кышлар үтеп, язга керү белән
Көтә башлыйм Тукай көннәрен.
Якты апрель алып килә аңа
Халкыбызның күңел гөлләрен.

Килә минем Кырлай урманнарын
Аркылыга-буйга гизәсем.
Кендек каны тамган Кушлавычның
Туфраккаен килә үбәсем.

Барган җирләремдә эзләп йөрим,
Юлыгырмын кебек Тукайга.
Ютәлләгән тавышын чорлар әле
Ныграк ишетер язгы бу айда.

Кайтыр сыман шагыйрь арабызга,
Сөендереп бөтен дөньяны.
Чәчәк үреп шигъри юлларымнан
Каршылармын кебек мин аны.

МЕНӘ ШУНДЫЙ ЗАМАН ҖИТӘР

(Бәет һәм мөнәҗәтләргә ияреп)

Тыйлыкмас гомер җилләре,
Сизелмәс картлык килгәне,
Юатмас бәхет дигәне,
Менә шундый заман җитәр...

Эшләп-эшләп, эшең бетмәс,
Тамагыңнан ашың үтмәс,
Күзләреңнән яшең китмәс,
Менә шундый заман җитәр...

Тормышыңның яме булмас,
Ризыгыңның тәме булмас,
Башкаларда гамең булмас,
Менә шундый заман җитәр...

Галәм халкы азар-тузар,
Җирнең тынычлыгын бозар,
Дус дигәнең таптап узар,
Менә шундый заман җитәр...

Хатын-кызлар хәмер эчәр,
Ир-атларыннан ваз кичәр,
Сабыйларын ятим итәр,
Менә шундый заман җитәр...

Яшүсмерләр азган булыр,
Остазлары надан булыр,
Вәгазьләре ялган булыр,
Менә шундый заман җитәр...

Ир-атларда гайрәт бетәр,
Хатын-кыздан оят китәр,
Изге гамәл һич кылмаслар,
Менә шундый заман җитәр...

Түрәләр гел биек үрләр,
Даулашып тәхеткә менәр,
Йорт-җирен алтынга күмәр,
Менә шундый заман җитәр...

Байларда мәрхәмәт калмас,
Бирсәң, сәламеңне алмас,
Гозереңә колак салмас,
Менә шундый заман җитәр...

Туганнардан миһербан качар,
Җаннарын хөсетлек басар,
Явызлыклар хәттин ашар,
Менә шундый заман җитәр...

Күңелләрдән шәфкать китәр,
Өлкәннәргә хөрмәт бетәр,
Гомерләр заяга үтәр,
Менә шундый заман җитәр...

...Менә шундый заман җитәр,
Исебездә тотыйк барсын.
Изге гыйбадәтләр кылыйк,
Иманыбыз исән калсын.

КӨЗГЕ УЙЛАНУ

Кай арада җәйләр үтеп киткән,
Саргылт төскә керде аланнар.
Инде көз җитүен хәбәр итеп,
Яфракларын коя чаганнар.

Шаян җилләр яфрак түшәп киткән
Сукмакларга теким күземне.
Җил очырган ялгыз яфраклардай
Хис итәмен шунда үземне.

Урман буйлап бергә узган чаклар
Күз алдыма килә яңадан.
Аерыласы килми бу күңелнең
Яшьлеккә тиң җәйге таңнардан.

Ул таңнарның якты хатирәсе
Күчә бара, ахры, җаннарга.
Кышлар аша кичеп, йөрәк безне
Әйдәп бара килер язларга.

НӘРСӘ БУЛДЫ СИҢА, РУСИЯ?..

Күнегелгән иде, Рәсәй, сине
Көчле һәм бай ил дип санарга.
Көтмәгәндә шундый мескен хәлгә
Төшүеңне ничек аңларга?

Кайчан гына әле синең белән
Исәпләшми иде кем генә.
Хәзер үзең барып тезләнәсең
Башкаларның ишек төбенә.

Шул юл белән черек нигезеңне
Ныгытырга, ахры, уйлыйсың.
Ирек таләп иткән милләтләрнең
Язмышлары белән уйныйсың.

«Бүленмәс һәм бердәм Русия», — дип,
Әйтерлегең бармы мактанып?
Сизмисеңме әллә барганыңны
Бөтенләйгә инде таркалып?!

Үз халкыңны хәтта туйдырырга
Килми бүген синең кулыңнан.
Белмим, исән-имин чыга алырсыңмы
Һәлакәткә илткән юлыңнан.

КЕМ СОҢ ТИЕШ?

Еллар буе ал-ял белмәсәк тә,
Түрәләргә бер сүз дәшмәдек.
Бил тиңентен пычрак-сазлык ерып,
Матур тормыш көтеп яшәдек.

Килдеме соң көткән ул замана,
Борылып кара тирә-ягыңа,
Шул ук михнәт, шул ук гаделсезлек
Басып тора һаман алдында.

Элек тигез гомер иткән кешеләр
Байлар, ярлыларга бүленгән.
Газиз аналарның керфегенә
Кайнар күз яшьләре эленгән.

Тик барыбер безнең күзләребез
Текәлгәннәр килер елларга.
Күнеккәнбез тормыш авырлыгын,
Кайгыларны җиңеп чыгарга.

Өйрәнмик без бу дөньяга бары
Алсу күзлек аша карарга.
...Кем соң тиеш җирнең иңнәренә
Керләнмәгән ак шәл ябарга?!

ЗАМАНАЛАР БИГРӘК АВЫР, ДИЕП...

Заманалар бигрәк авыр, диеп,
Җитәр инде, күңел, көрсенмә.
Кемдер килеп төзәтмәде әле
Безнең ялгышларның берсен дә.

Бөтенесе үзебезгә бәйле,
Бүгенгебез, туар көнебез.
Йолдызларны сөеп яшәү кирәк,
Якты булсын дисәк күгебез.

Ә кем әйткән сиңа бу заманда
Көн итүләр җирдә җиңел дип?
Юккамыни соң без олауларга
Йөк атлары булып җигелдек.

Үзебез тартыйк, үзебез сөйрәп барыйк
Замананың авыр йөкләрен.
Бергәләшеп игик, эшләп ашыйк
Кара җирнең хәләл икмәген.

Туган-үскән җирне сөюебезне
Изге маяк итеп яндырыйк.
Бәрәкәтле буразнага чорның
Саф орлыгын чәчеп калдырыйк.

ТАТАР ИСЕМЕН ГОРУР ЙӨРТЕРГӘ

Кая гына сибелмәгән татар,
Кайда гына гомер итмәгән?!
Яшәгәндә чит җир туфрагында
Күпме газап-михнәт чикмәгән?!

Татарстан, ерак-еракларда
Кемнәр генә сине сагынмый?!
Кемнәр генә сине танымый да,
Үз Ватаны итеп табынмый?!

Үзең дә бит шуңа бөтенесен
Улларыңдай якын күрәсең.
Авыр чакларында һәркайсына
Җылы сулышыңны өрәсең.

Сиңа булган сөю хисен бездән
Тартып ала алмас беркем дә.
Юккамыни сиңа сүз бирдек без
Татар исемен горур йөртергә.

ОНЫТЫЛГАН ГАРМУН

Без яшь идек әле ул чакта,
Тормыш бәйрәмдер, дип уйладык:
Ике игезәк, гармун уйнатып,
Авыл урамнарын буйладык.
Көннәр буе көтү көтсәк тә,
Белмәдек без ару-талуны.
Кич җитүгә, чая яшьлеккә
Юлдаш иттек тальян гармунны.
Күпме күңелләрне җилкетеп,
Моңы үтеп керде өйләргә.

Әллә юри шулай ярсыган,
Калсын өчен сагынып сөйләргә.
Үкседе ул, кызлы йортларның
Турларыннан узып барганда.
Гармун тавышын тыңлап, ялгызлар
Моңаядыр кебек һаман да.
Элеккечә назлап, иркәләп,
Юатасы иде барсын да.
Тынып калды тальян үзе дә,
Урыны инде киштә башында.
Их, беләсе иде, үзендә
Саклый икән күпме серләрне?!
Үткәннәрне искә төшереп,
Әрнидер күк аның «йөрәге».
Без яшь идек әле ул чакта...
Гашыйкларны таңда уятып,
Ике игезәк егет авылда
Йөргән идек гармун уйнатып.

ӘЛЛӘ НИШЛӘДЕМ

Күңелем тулы сөю... Шуңадырмы
Бу көннәрдә әллә нишләдем...
Шигырь язам... Дуслар йөрәгенә
Барып җитәр микән хисләрем?

Бар дөньямны онытып газапланам,
Каләм алдым исә кулыма.
Тойгыларым, уй һәм кичерешләрем
Сыяр микән шигырь юлына?

Язам, бозам, сызам... Үз урынына
Куя алырмынмы ноктаны?
Сөю хисем җырга әйләнерме,
Дус-ишләрем аны отармы?

ӨМЕТ БЕЛӘН ЯШИК

Гомер итүләре кыен, диеп,
Боекма син, күңел, боекма.
Җитәр вакыт, бер таралыр әле
Күкне каплап алган болыт та.

Уйга китермәгән идек тә бит
Мондый авыр көннәр килер дип:
Кемдер майда йөзә, ә кемнәрдер
Ятлар күзенә карый тилмереп.

Тормыш йөге баскан халкым әнә

Бүген нинди хәлләр кичерә...
Заман кыса безне чытырдатып,
Түзеп кара аның көченә.

Бирешмик, әй, өмет белән яшик,
Ташламасын безне сабырлык.
Күңел гөлебезне яшәртергә
Бардыр әле җирдә саф орлык.

ОЛЫ ҖАНЛЫ МАТУР КЕШЕ

Ул да кеше, кайгы, шатлыгы бар,
Тоташ бәйрәм түгел бу гомер.
Йөз кайгысын онытып, бер шатлыгын
Йөз кешегә сөйләп өлгерер.

Күңеленңдә инде сүнеп барган
Хисләреңне кабат уятыр.
Сагыш уты тулы йөрәгеңне
Җылы сүзе белән юатыр.

Авырып китсәң, дәваларга килер,
Хәлсезләргә куәт, көч бирер.
Кирәк икән әгәр, һичшиксез, ул
Таш өстендә гөлләр үстерер.

Һичбер вакыт күңеле төшмәс аның,
Шаян да ул, җитез, зирәк тә.
Ипләп кенә биргән киңәшләре
Шифа булып иңәр йөрәккә.

Үзе бер бәхет ул аның белән
Бергә утыруы гөрләшеп.
...Олы җанлы матур кеше яши
Күңелләргә шатлык өләшеп.

КОШЛАР ТЕЛЕН БЕЛМӘСӘМ ДӘ

Оеп утырганда җәйнең
Ягымлы кояшына,
Күзем төште бакчадагы
Сыерчык оясына.

Каурыйларын төзәткәләп
Бизәнә асыл кошчык.
Аңа якын гына җирдә
Чыркылдый әрсез чыпчык.

Бу оядан чыкмыйбыз, дип,
Тарткалашкан сәгате.
Каян алган чыпчык халкы
Шундый яман гадәтне?

Кошлар телен белмәсәм дә,
Сүз башламый түзмәдем:
— Нишләп әле әзер йортка
Төшә һаман күзләрең?

Вакыттыр бит инде сиңа
Шул нәфесеңне тыярга.
Тыныч кына көн итәргә
Үзең корганояда.

СИНЕ ЮАТЫРДАЙ СҮЗЛӘР ЭЗЛИМ

Әй, укучым, әгәр белсәм икән
Йөрәгеңнениләр телгәнен,
Нинди авыр уйлар кочагында
Үткәнлеген көнең, төннәрең.

Сине юатырдай сүзләр эзләп
Гизәр идем ерак юлларны.
Шул сүзләрдән генә тукыр идем
Сиңа атап язган җырларны.

Ә НИГӘ СОҢ ӘЛЕ...

Чайкалдырып ап-ак каеннарны,
Җилләр дулый биек үрләрдә.
Ә нигә соң әле яшь имәннәр
Басып калган аста, түбәндә?

Ник кочмыйлар алар каеннарны,
Сизәләр бит давыл килгәнне.
Эх, күрәсем килде шунда минем
Тауга менеп барган имәнне.

ЯРАТАМ МИН

Яратам мин ярсу инешемнең
Талларына карап җырларга.
Язын ярларына сыймый аккан
Суларының шавын тыңларга.

Җырым, син дә шулай ярга каккан
Дулкыннарның серен белсәңче.

Наз-моңнарга гашыйк дусларымның
Күңеленә үтеп керсәңче.

ҺАЙ, БУ КАРТЛЫК ХӘЛЛӘРЕ

Бар иде бит яшь чакларым,
Картайдым шул, картайдым.
Һаман дөнья куа торгач,
Алҗыдым, хәлдән тайдым.

Җитез идем, көчле идем,
Арыслан кебек идем.
Дилбегә кактырмый торган
Бер дигән егет идем.

Берсе идем сабантуйда
Мәйдан тоткан ирләрнең.
Хәзер инде чыдап булмый
Сызлавына билләрнең.

Урынга барып ятсам да,
Йокы керми күземә.
Бер-бер сүз башласам, кем дә
Колак салмый сүземә.

Тынам да, узган гомерне
Ятам искә төшереп.
Йөргән вакытларым була
Аягүрә төш күреп.

Шундый сәер халәтемне
Башкалар сизә микән?
Вакыты җиткәч, картлык ул
Һәркемгә килә икән.

Ә син, яшьлек, туктап калма,
Дәвам иттер юлыңны.
Соңарганчы, бәхилләшеп
Сузам сиңа кулымны.

Газраил дигән явыздан
Кем соң качып котылган?!
Тик картайсаң да үләсе
Килми икән, чукынган!

СИНЕҢ ЭЗЛӘРЕҢНӘН

Тормышымда насыйп булды тагын
Синең эзләреңнән үтәргә.

Син яраткан салкын чишмәләрнең
Суларыннан авыз итәргә.

Юл читендә үскән имәннәрдән
Сораштым мин синең хакында.
Үткән еллар кереп качкан гүя
Сарсаз тауларының артына.

Кайтавазлар булып көмеш тавышың
Ишетелә яшел болында.
Истәлекләр калган кайчандыр без
Бөрлегәннәр җыйган урында.

Кая китте, кая югалды соң
Бер гөнаһсыз чая балачак...
Ул, мөгаен, шулай гомер бакый
Безнең алдан атлап барачак.

ЯРАТАМ МИН СИНЕ, АЛТЫН КӨЗ

Яратам мин сине, алтын көз,
Синдәге һәр яңа чалымны.
Сары яфракларың сибелеп,
Җир өстен бизәгән чагыңны.
Күзәтәм тәбәнәк болытлар
Күк йөзен колачлап алганын.
Хәтфәдәй уҗымнар өстенә
Сибәләп яңгырлар яуганын.

Яратам мин сине, алтын көз,
Син нинди төсләргә кермисең?!
Җәй белән хушлашкан күңелемдә
Әкияти җыр булып йөрисең.
Синдәге камышлы күлләргә
Сокланмый икән соң кем генә!
Күзләрен дым сарган талларның
Төшенү озакмы теленә...

Яратам мин сине, алтын көз,
Дәвалы, шифалы сулышың.
Син шулай һәрвакыт үзеңдә
Саклыйсың туган җир җылысын.
Шуңа да ап-ачык тоясың
Тормышның шатлыгын, бар моңын,
Болытлар артыннан чыгарга
Җыенган кояшның барлыгын.

ХАФАЛАНМЫЙК ӘЛЕ

Талгын гына исә июль җиле,
Бар җиһанны назлап-иркәләп.
Хәбәр итеп урак эшләренең
Башлануын быел иртәрәк.
Якын дустым, шуны белгән кебек,
Син дә кайтып төштең авылга.
Малай вакытларны искә алып,
Бер гәпләшик әле тагын да.
Уйлап баксаң, күпме гомер узган,
Биш дистәне кичтең кай ара.
Без ат көткән аланнарда хәзер
Бездән качып, яшьлек шаяра.
Юк, белмичә әйтмәгәннәр икән
«Үткән гомер — агымсу кебек».
Телик, дустым, кылган ялгышларга
Яшәмәсәк иде үкенеп.
Бу дөньяда без бит кунак кына,
Хафаланмыйк әле юк-барга.
Гашыйк булып яшик әле һаман
Еракларда янган утларга.
Артка борылып карап, офтанырлык
Эшләрең юк үткән юлыңда.
Баһадирдай уллар үстергәнсең,
Җир язмышы алар кулында.
Машинаңда синең белән бергә
Нинди генә җирләр гизмәдек?!
Онытылмас уйлар кочагында
Арыганлык, алҗу сизмәдек.
Гаярь булып кал син тормышыңда,
Канатларың талу белмәсен.
Бөркет кунган горур кыяларның
Иң-иң биегенә үрлә син.
Егерменче гасыр узып бара,
Шул гасырның без бер баласы.
Гомер узган саен килә һаман
Җир малае булып каласы.

ӘЙ, БУ БАЗАР ХӘЛЛӘРЕ

Рәт аралары тардыр,
Басып тора иренми.
Берсе килә, берсе китә,
Саткан әйбер күренми.
Җайлы, матур сүзләр белән
Үз ягына тиз бора.
Кирәк чакта сатулаша,
Сүзендә дә нык тора.
«Тиз юыла, югач, төсен

Һич үзгәртми, җаным, — ди. —
Мондый хакка башка җирдән
Табалмассың тагын», — ди.
Ирләргә хас уртак сыйфат
Күбесен берләштерә.
Бераз гына «кабып» алгач,
Төрлесен сөйләштерә.
Карлы буран, җил-яңгырда
Туры килә чыдарга.
Бу эшсезлек, кыскартулар
Ирексездән чыгара.
Күпме һөнәр ияләрен
Үз эченә ала бит.
Яхшы табиб, мөгаллимсез
Күпләребез кала бит.
«Базар» дигән шул хикмәтне
Кемдер, бәлки, хуплыйдыр.
Хатын-кызның гүзәллеген,
Матурлыгын урлыйдыр.

БАГЫШЛАУЛАР

ЯКТЫРТУЧЫ ЙОЛДЫЗ СИН

Кара төндә яшен ташы булып
Атылдың син илең күгенә.
Якты эз калдырган метеориттай
Кереп калдың безнең күңелгә.
Ялкынланып, янып яшәгәнсең,
Җан җылысын биреп халкыңа.
Халкың белән бергә бар кешелек
Башын ия синең каршыңда.
Давылларның ниндиләрен генә
Күкрәп узмагансың тоташтан?!
Юккамыни синең йөрәгеңне,
Җаннарыңны сагыш-моң баскан.
Япь-яшь башкаеңнан бу дөньяның
Күпме михнәтләре узмаган.
Мал-мөлкәтең түгел, үзеңнең бит
Торыр урының да булмаган.
Мәхәббәт тә синнән читтә йөргән,
Шунысы үкенечле бүген дә.
Зәйтүнәгә дигән саф хисләрең
Китеп барды микән күңелеңдә?
Кызлар белән танышудан да ул
Качып йөргән гомер буена.
Аңа гыйшык тоткан Зәйтүнәсе

Ниләр йөртте икән уенда?
Үлмәс җырлар — киләчәккә алар
Дәверләрне әйдәп барачак.
Тукаебыз милли шигъриятнең
Пәйгамбәре булып калачак.
Рухи күгебездә һәрчак шулай
Таң йолдызы булып балкы син.
Кара төндә татар халкы өчен
Яктыртучы Тукай — йолдыз син.

СЕРЛЕ ДӨНЬЯҢ НЫГРАК АЧЫЛСЫН

Гаилә дустыбыз
Сәмия Мияссәр кызы Гатинага

Ыгы-зыгы кайный дөньясы ла,
Сихер-бозым шактый көчәйде.
Ямь тапмыйча фани дөньялардан
Китүчеләр бигрәк күбәйде.

Аллаһыдан иңгән сихри көчне
Үз йөрәгең аша үткәреп,
Догаларың белән дәвалыйсың,
Җылы сулышыңны өрдереп.

Шатландырган өчен бик күпләрне,
Меңрәхмәтләр яусын үзеңә.
Соңгы өметләрен сүндермичә
Карасыннар синең күзеңә.

Еллар узган саен серле дөньяң
Һаман шулай ныграк ачылсын.
Сырхауларда булган бөтен чирләр,
Аккан сулар кебек агылсын.

АК БӘХЕТЛӘР ГЕНӘ ЮРАСЫН

«Татэнерго»ның генераль директоры
Илшат Шәех улы Фәрдиевка

Язмыш җиле адәм балаларын
Сызландырып кайда йөретми.
Болганып ла беткән дөньясы да
Туган җиргә хисне сүрелтми.
Әллә инде шундый җылы хисләр
Этәргәнме туган якларга.
«Нур Баян»дай күмәк хуҗалыкны
Кирәк иде җандай сакларга.
Апрель ае, көннәр ашыктыра,
Алда чәчү, нәрсә эшләргә?

Исән калган бер трактор бары,
Ничек туры килгән түзәргә!
Иксез-чиксез кыенлыклар аша
Җиң сызганып эшкә тотындың.
Сүнеп, бетеп барган хуҗалыкны
Җан җылыңны кушып торгыздың.
Пыяладай тигез асфальт юллар
Әнәк, Пучыларга илтәләр.
Сез башлаган күркәм эшләрне
Бүгенгеләр дәвам итәләр.
Авырлыкның барын җиңә-җиңә,
Таулардаена да тап булдың.
«Татэнерго» хакында да син
Күпме көннәр, төннәр уйландың.
Үз-үзеңне аямыйча эшләп,
Үткәреп лә барсын кулыңнан,
Һәм, ниһаять, энергетикларны
Алып чыктың авыр юлыннан.
Колач җәеп, баш калкыта бара,
Танымаслык булып үзгәрә.
Тормыш сынауларын үтә-үтә,
Яңарышлар чоры кичерә.
Дәлгания апа, Шәех абый,
Тыйнак, тырыш икән үзегез.
Алтын кебек алты бала үскән,
Тыныч үтсен гомер көзегез.
Ил шатлансын, авыр чакларында
Илшат кебекләргә таянсын.
Үзең тырыш, йөзең көләч синең,
Кирәк икән — усал, шаянсың.
Нигез-йортка эзне суытма син,
Якташларың һәрчак зурласын.
Актанышның ак таңнары сиңа
Ак бәхетләр генә юрасын.

ЯКТЫРТСЫННАР УТЛАР

2 нче ТЭЦның 20 еллыгына багышлыйм

Ничек кенә кояш яктыртса да,
Җылытса да җирнең өсләрен,
Алыштырмас минем дусларымның
Киловаттлы куәт-көчләрен.

Берәм-берәм авыл, калаларның
Яктыртасың торак йортларын.
Безнең тормыш туктап калыр сыман,
Сүнә калса әгәр утларың.

Ап-ак карның энҗеләрен алып,
Нурландырсын барча галәмне.
Җылы, якты булсын безнең өйләр,
Сөендереп һәрбер адәмне.

Туктамыйча ТЭЦлар эшләсеннәр,
Торбалардан чыксын төтеннәр.
Гел яктыртып торса безнең утлар,
Караңгыда калмас бу төннәр.

ӘТКӘЙГӘ

Үзәк өзгеч, авыр ачлык елны
Син дөньяга аваз салгансың.
Бары җиде айлык сабый чактан
Ятим бала булып калгансың.
Үсмер чакта, яшьлек елларында
Сиздергәндер ачы ятимлек,
Зар булгансың ишетәсең килеп
Үгет-нәсихәтен әтиеңнең.
Язмышыңда язгач, малай чактан
Авыр йөкне җигелеп тарткансың.
Бәхет эзләп читтә йөрмәгәнсең,
Үз җиреңдә аны тапкансың.
Еллар арты еллар уза торды,
Биш баланың булдың әтисе.
Без дә хәзер ир уртасы булдык,
Синең яшькә иде җитәсе.
Нинди генә эшкә тотынсаң да,
Буйсындылар алтын кулларың.
Тырыш хезмәт, аек акыл белән
Уздырдың син гомер юлларын.
Авылның иң оста гармунчысы,
Менә дигән балта остасы.
Хезмәтең тик файда гына булды,
Әрәм булып, җилгә очмады.
Игелегең, күңел җылың итеп,
Хәтерләрдә мәңге сакларбыз.
Яхшылыкка, гаделлеккә кушкан
Ышанычың, әткәй, акларбыз.
Җитмеш биш яшь тулды сиңа бүген,
Эшсез үтми әле көннәрең.
Ә кичләрен тальян моңы ага —
Гомерлеккә юлдаш һөнәрең.
Һәммәбез дә сиңа куанабыз,
Гел телибез бергә йөрергә.
Насыйп итсә иде безгә Ходай,
Йөз яшеңне синең күрергә.

УҢДЫМ, ДИЕП, СЕЗДӘН, УЛЛАРЫМ

Кадерле әтиебез Гомәр Җәгъфәр улына,
80 яше белән котлап

Бер шатлыгы, бер кайгысы белән
Гомер уза, куллар талгандыр.
Уфтанмадың, тормыш авыр диеп,
Авырлыклар артта калгандыр.
Күңел инде узганнарны барлый,
Нинди кичерешләр кичелгән.
Биш баланы кеше итәр өчен,
Күпме сәламәтлек киселгән.
Янгын чыгып, бер көн туган йортта,
Көл-күмергә кинәт калдык без.
Көзге байлыкларсыз, кыш кергәндә,
Кайгы-хәсрәтләргә талдык без.
Шундый кыен чакларда да, әткәй,
Белем йортларына өндәдең.
Авыр булыр сезсез димәдең син,
Укытырга безне теләдең.
Без дә менә үсеп кеше булдык,
Барчабыз да төрле хезмәттә.
Тик вакытсыз китмә, калдырып ла,
Яшәтәсе килә хөрмәттә.
Ата кочагында ышыкланып,
Насыйп булды безгә үсәргә.
Ятимлекнең бар ачысын тоеп,
Туры килгән сиңа яшәргә.
Давылларда бөркет үз баласын
Яшерәдер канат астына.
Тынычлыгын җуйган чакта, җаным
Синең янга шулай ашкына.
Сиксән яшьтә кыю атларга да
Бирсен генә Ходай көчеңне.
Елларын да кызганмасын иде,
Сорап яшәр өчен хәлеңне.
Кайтып йөрик туган йортыбызга,
Сузылсыннар һәрчак кулларым.
Яшә, әткәй, татлы хисләр кичеп,
Уңдым, диеп, сездән, улларым.

ЕГЫЛЫРМЫН КЕБЕК КУЕНЫҢА

Дустым Фават Сәхап улы Фәрхетдиновка

Чатыр-тауда никтер офыклар киң,
Дөнья киңрәк булып тоела.

Әй, Чатыр-тау, Азнакаем минем,
Күз яшьләрем сездә коела.

Сабый чагым, малай вакытларым
Шушы җирләр белән бәйләнгән.
Юлым төшкән саен шул тауларның
Буйларыннан кат-кат әйләнәм.

Гомер юлын синдә башладым мин,
Иңнәремә канат куйдың син.
Арыган чакларымда таянычым,
Тугрылыклы дустым булдың син.

Көн итсәм дә Түбән Камаларда,
Син һаман да минем уемда.
Соңгы адымымны ясаганда,
Егылырмын кебек куеныңа.

ИЛ БӘХЕТЕ ӨЧЕН ТУГАН ҖАННАР

Сабакташым Фатыйх Сәүбән улы
Сибагатуллинга

Фатыйх Сибагат, Рәшит Хәмәди,
Һәрчак шулай бергә булдыгыз.
Ил бәхете өчен туган җаннар,
Күңелләргә кереп калдыгыз.

Еллар узган саен ерагая,
Укып йөргән безнең яшь чаклар.
Илле яшьтә йөрәк картаймасын,
Ялкынланып янсын учаклар.

Тормышның син бөтен авырлыгын
Балачактан күреп үскәнсең.
Җигелеп лә тормыш арбасына
Сикәлтәле юллар үткәнсең.

Кайда гына гомер кичерсәң дә,
Тугры сүзең булды янәшә.
Ялкауларны дер селкеткән чакта,
Бар табигать синнән көнләшә.

«Тыныч кына» яшәп яткан мәлдә,
Йокысыннан кинәт уяттың —
Уңышлары, үзгәрешләр өчен
Мең рәхмәтле сиңа Нурлатың.

ҮССЕН ИДЕ БЕЗНЕҢ ОЛАННАР!

Күрше Кәрәкәс авылыннан
Марат Мирсәет улы Талбиевка

Тирә-юньне айкап берәү йөри,
Күзәтә ул елга буйларын.
Үзенә гел җәлеп итә сыман
Кешеләрнең якты уйларын.
Нәсел-нәсәп, туганнарың кемнәр,
Бу якларга ничек юлыктың?
Нурлар сибеп җирнең өсләренә
Якты йолдыз булып калыктың.
Без бер яктан, еракларга чапкан
Поездларны күзләп үстек без.
Ике авыл, тимер юллар аша,
Күпме чакрым юллар үттек без.
Еллар үтеп, шактый гомер узгач,
Очраштык без сабан туенда.
Бөтен җиһан хозурлана кебек
Кәрәкәснең инеш буенда.
Изге җаннан булган илаһи зат
Шушы яктан атлап киткән бит.
Әти-әнисенең, авылының
Горурлыгы булып үскән бит.
Теләкләрнең килә иң изгесен
Җиткерәсем бөек анага.
Күкрәк сөтең, барлык назларыңны
Биргән өчен газиз балаңа.
Маратлары җирдә яшәгәндә,
Сабантуйлар гөрләп узачак.
Шикләнмичә әйтәм, бу авылның
Киләчәге якты булачак.
Һәрбер үткән көннең кадерен бел,
Гомерләрең әрәм узмасын.
Кылган гамәлләрең изге булсын,
Канатларың синең талмасын.
Үссен авыл, төзекләнә барсын,
Кар-бураннар күмеп китмәсен.
Саклап яшик туган җирләрне без,
Өермәләр яньчеп үтмәсен.
Кайчак болыт, Иштирәкне узып,
Кәрәкәскә таба агыла.
Агармасын диеп, тауларыңның
Чәчләренә килеп кагыла.
Селкенмәсен таулар афәтләрдән,
Ыңгырашмасын иде урманнар.
Марат кебекләргә тиң булырлык
Үссен иде безнең оланнар!

САЛЫНГАНСЫҢ ИЗГЕ НИГЕЗГӘ

Түбән Кама шәһәренең 30 еллыгына

Алтмышынчы еллар...
Малай чагым...
Шау-гөр килә бөтен тирә-як:
Актүбә һәм Субай тирәсендә
Яңа кала үсеп чыгачак.
Авылыбыздан чыгып, урман аша
Тәпиләдек без шул якларга.
Тормыш кушкач, яңа төзелеп яткан
Баракларга карап атладык.
Шуның берсе бигрәк истә калган,
Икмәк кибете иде элек ул.
Авыр еллар иде...
Аңарчы да
Өзелмәде безнең аңа юл.
Биштәр аскан үсмер малайларны
Ачлык йөртте шулай еракка.
Ипекәйне күбрәк алыр өчен
Кат-кат баса идек чиратка.
Биштәребез яртылаштан ашкач,
Ризык заты кергәч авызга,
Атлап түгел, йөгереп тә түгел,
Очып кайта идек авылга.
Ул чагында безгә һәр яңалык
Бер могҗиза булып тоелган.
...Тормышымны башлап киткәнмен ич
Актүбәнең читән буеннан.
Яшь каланың җанлы шаһиты мин,
Горурланмый кара син шуңа.
Монда хәзер күпме милләтләрнең
Язмышлары бергә кушыла.
Меңәрләгән дусларымны таныйм
Урамнары буйлап үткәндә.
Матурлыгын данлап туган җырлар
Мәңге тугры юлдаш күпләргә.
Шуңа да бит күңел җылысын кушып,
Рәхмәт сүзен юллый ул безгә.
Сөеп туймас калам, салынгансың
Бәрәкәтле, изге нигезгә.
Ничек сокланмассың: бөтен ягың
Хозурлана, үсә, яшәрә.
Насыйп булсын берүк гомерем буе
Синең кочагында яшәргә.

СИН БИТ ҖИРНЕҢ ИҢ ЗУР ШАТЛЫГЫ

Кадерле әниебез Рәсимә Нәбиулла кызына,

70 яше белән котлап

Ямь-яшел җәй... Июль урталары...
Таң җилләре хәбәр китергән.
Изге хәбәр... Тыкрык-урамнарга
Таралган ул авыл читеннән.
Йодрык кадәр генә бер кыз бала
Аваз салган ошбу җиһанга.
Мондый шатлык булмас бу тормышның
Бар шатлыгын бергә җыйсаң да.
Алгы көннәрдә дә кайгыларсыз
Булсын берүк гомер юллары.
Бишегеннән кояш яктысына
Үрелгәннәр нәни куллары.
Буйга җиткән... Без туасы йортка
Су юлыннан сукмак салынган.
Без биш бала якты җир йөзенә
Яралганбыз аның канынннан.
Ә шуларның икесе игезәкләр,
Юмарт та соң, ана, язларың!
Һәркайсына тигез бүләр өчен
Җитсен берүк җылың, назларың.
Сабыйлары хакына тормыш йөген
Сөйрәгән ул, төпкә җигелеп.
Үзенә дигән актык сыныгын да
Безгә бүлеп биргән иң элек.
Заманнары заманмыни аның,
Бөтен илне сугыш ялмаган.
Җан асрамакка хәтта кычыткана,
Черек бәрәңгесе калмаган.
Ул елларда күргән михнәтләре
Гомре буе китмәс күңеленнән,
Пәйгамбәрдәй изге җанлы булуы
Саклап калган безне үлемнән.
Хәтерендәдер язын авылыбызның
Күтәрәмгә калган атлары.
Чана тартып, ерак төбәкләргә
Симәнәгә барган чаклары.
Чабата һәм тула оек киеп,
Кич әле син бозлы суларны.
Искә төшереп, хәзер күз алдына
Китерәбез микән шуларны?
Йөрәкләрнең тоташ сыкрауларын
Тоябызмы икән менә без?
Якын туганнарның хәлләрен дә
Ана йөрәге аша беләбез.
Шул ук ана дәшә гозерләнеп:
«Гыйбрәт алыгыз берүк үткәннән».
...Безнең генә түгел, җирнең дә бит

Күз карашы аңа текәлгән.
Исән генә була күр син, әнкәй,
Өйдә генә булсаң иде лә.
Син бит, әнкәй, безнең генә түгел,
Олы шатлыгы бит җирнең дә.

САГЫНАМ СИНЕ

Тормыш юлдашым Лилиягә

Көннәр-төннәр һаман узып тора,
Күктә — кояш, җирдә мин янам.
Җирнең җылылыгын тоймас идем,
Ут алмасам синең дөньяңнан.

Торып басам кояш чыгышларын,
Кояш баешларын карарга.
Ярый әле, язмыш насыйп иткән,
Бер-беребезгә сөеп карарга.

Таулар түбәсендә кичке шәфәкъ
Алмаларга охшап кызара.
Шәфәкъларга күмелеп тып-тын гына,
Серләшәсе иде үзара.

Чишәр идем күпме заманнардан
Җыелып килгән йөрәк серләрен.
Гомерем буе әле синең кебек
Ышанычлы дусны күрмәдем.

Сагындырган көннәр күбрәк микән,
Сагынасы көннәр күбрәкме?
Сагынмаска түгел, сагынганда
Сабырлыкка күндер йөрәкне.

ТОРМЫШЫМНЫҢ БЕТМӘС НАЗЫДЫР

Тормыш юлдашым Лилиягә

Күзең нинди — холкың шундый, диләр,
Бу сүзләрдә хаклык бармы соң?
Күзгә карап белеп булса икән,
Әй, чыннан да кеше язмышын.

Соргылт күзләреңне текәп миңа,
Чумдың тагын нинди уйларга?..
Синекедәй соргылт күзләргә соң
Мөмкинмени сөеп туярга?!

Синең күзләрдәге җылылыкны

Ала алмас йөрәк беркемнән.
Синең күзләр минем күңелемә
Күпме яшәү көче бөркегән?!

Кара күзләр — тәүге мәхәббәттер,
Зәңгәр күзләр — яшьлек языдыр.
Синең соргылт күзләр тормышымның
Гомер буе бетмәс назыдыр.

СИНЕҢ КЕБЕК ДУСЛАР БУЛГАНГА

Хезмәттәшем Җәүдәт Бижҗановичка

Белсәң иде, туган-үскән җирләр
Ник шулкадәр якын буладыр!
Печән чабып йөргән болыннарың
Төшләреңә керә торгандыр.

Малай чагыңнан ук күңелеңне
Иркәләгән авыл моңнары.
Яшь калага алып килгән сине
Минзәлә һәм Чаллы юллары.

Шул юлларда җуелмаслык булып
Уелып калган яшьлек эзләрең.
Гомер уза диеп кайгырма тик,
Ерак әле, ерак көзләрең.

Офыкларың һаман биек әле,
Якты әле иртә-кичләрең.
Көтә әле сине киләчәктә
Башкарасы күпме эшләрең.

Шуңа да бит һич тә ышанмыйбыз
Илле биш яшь сиңа тулганга.
Яшәүләре рәхәт, арабызда
Синең кебек дуслар булганга.

ЕЛЛАР АША СИҢА КАЙТТЫМ

Укытучым Мәрьям апага

Әйтерсең лә җиз кыңгырау чыңы
Ишетелә мәктәп залыннан.
Еллар аша кайтып, укытучым,
Мин һаман да сиңа табынам.

Һаман шулай таныш бусагадан
Атлап керер өчен ашыгам.
Кер кундырмый йөрткән хисләремнең
Иң кайнарын сиңа тапшырам.

Елмаюлы йөзең әүвәлгечә
Күз алдымда тора бүген дә.
Әнкәм кебек якын кешем булып
Сакланасың күңел түремдә.

Укытучым, сине төштә күрдем,
Гөлләр тотып кердең ишектән.
Мин генәме кыен минутларда
Үз янында сине хис иткән!

Еллар аша тагын сиңа кайтам,
Тиңнәр бармы сиңа бу җирдә...
Теләр идем сиңа борчу түгел,
Шатлык кына алып килергә.

РӘХМӘТЕБЕЗ МЕНӘ КЕМНӘРГӘ

Түбән Камадагы 2 нче ТЭЦ хезмәткәрләренә

Галәм киңлегенә омтылгандай,
Күккә ашкан биек торбалар.
Болытларны бер як читкә этеп,
Ераклардан күренеп торалар.

Хезмәттәшләр шулай җылыталар
Калабызның күпме йортларын!
Йөрәкләре итеп кабызалар
Яшь шәһәрнең якты утларын.

Кайнар сусыз, утсыз яшәүләре
Ансатмыни безнең көннәрдә?!
ТЭЦта эшләүчеләр аңлый моны,
Рәхмәтебез менә кемнәргә.

Шундыйлардан башка бу тормышның
Яме бетәр сыман тоела.
Тынгы белми, кеше хакын хаклап
Яши алар гомер буена.

Онытмыйк без хөрмәт күрсәтергә
Олы хезмәтенә аларның:
Исән-имин булсын яшәүчеләр
Көен көйләп көйсез заманның.

ҖЫРЛАР

ЕШРАК КАЙТЫЙК

Безгә гомер биргән әнкәйләрне
Искә алыйк һәрбер адымда.
Исән-саулыкларын белер өчен,
Ешрак кайтыйк алар янына.

Кушымта:

Кошлар кебек очып кайтып килик,
Якынайтып ерак юлларны.
Авыр чакларында юатырга
Иңнәренә салыйк кулларны.

Күз нурларын, йөрәк парәләрен
Көтә алар һәрчак зарыгып.
Өннәрендә генә түгел, хәтта
Төшләрендә көтә сагынып.

Кушымта.

Йөрәк тибешләрен тоеп яшик,
Ерак булса булсын аралар.
Якты өметләрен сүндермичә
Көтә безне газиз аналар.

Кушымта.

РӘХМӘТ СИҢА БАРЫСЫ ӨЧЕН

Туңган чакларымда, әнкәй, мине
Мамык шәлләреңә төргәнсең.
Шифалары тимәс микән диеп,
Кайнар чәйләр ясап биргәнсең.

Кушымта:

Хисләремнең ихлас икәнлеген
Җырларымнан минем аңларсың.
Тик ул җырлар, әнкәй, беркайчан да
Ярты юлда бүленеп калмасын.

Хәлләремнең тойдым яхшырганын
Мәтрүшкәле куе чәеңнән.
Беркайчан да мине аермадың
Туган якның язы, җәеннән.

Кушымта.

Син бәйләгән йомшак оекбашлар
Сакладылар салкын кышлардан.
Бәлки, шуңа очып йөримендер,
Калышмыйча җитез кошлардан.

Кушымта.

Син пешергән татлы ризыклардан
Аерылмадым гомерем буена.
Күңелемдәге изге уем сиңа
Барып җитмәс кебек тоела.

ЯКТЫ ӨМЕТ БУЛЫП БАЛКЫДЫҢ

Юлыбызга маяк булып торды
Туры сүзең, аек акылың.
Кыен минутларда безнең өчен
Якты өмет булып балкыдың.

Кушымта:

Һәрбер ата балаларын сөя,
Син дә, әткәй, безне сөйгәнсең.
— Кеше булып үсүләрен телим,
Безне ташламаслар, — дигәнсең.

Шул сүзләрең сабый чагыбыздан
Кереп калган күңел түренә.
Сине, әткәй, ничек яратмыйсың,
Безнең өчен син бит бер генә.

Кушымта.

Авырлыклар килсә, һаман да бит
Ашыгабыз синең янына.
Киртәләрне җиңеп чыгар өчен,
Көч бирәсең безгә тагын да.

Кушымта.

КЕРӘЧ-ТАУ

Керәч-тау ягына карасаң,
Нурыннан күзләрең чагыла.
Үзең дә сизмисең, шул яктан
Җаныңа якты моң агыла.

Кушымта:

Керәч-тау, Керәч-тау, мин сиңа
Китәргә ниятләп килмәдем.
Йомшак соң таңнарда чәчемнән
Иркәләп исүче җилләрең.

Бабамнар ерактан килгәннәр
Атаклы Керәч-тау куенына.
Һәм шунда төпләнеп калганнар
Яшәргә гасырлар буена.

Кушымта.

Тормышым, язмышым шушында,
Шушында — Керәч-тау иңендә.
Бу якның җырына-моңына
Моңнарым кушылсын минем дә.

Кушымта.

Йөрәктә сүрелмәс хисләрем
Кирәксә, ут булып кабына.
Тик аның җылысы, яктысы
Өстәлсен кешеләр җанына.

Кушымта.

СОҢАРГАН МӘХӘББӘТ

Сөюемне көтеп, берьялгызым
Ел артыннан еллар озаттым.
Кайчан да бер очрашырбыз, диеп,
Үз-үземне күпме юаттым?!

Шундый өмет белән яши торгач,
Сизелмәгән гомер узганы.
Сизелмәгән вакыт дигәненең
Маңгайларга сырлар сызганы.

Аерым яшәсәк тә, күңелләрдә
Сүрелмәгән яшьлек сулышы.
Соңга калып килгән мәхәббәтнең
Күңелләрдә яши җылысы.

КОШЛАРДА ДА БАЛА ХӘСРӘТЕ

Очып китте кошның балалары,
Берьялгызы калды ояда.
Канатларын кагып бәргәләнә,
Белми үзен кая куярга.

Кушымта:

И сызлана, изалана бәгърем,
Наныйларын көтә зарыгып.
Өмете инде тәмам киселгәндә,
Кайтып килерләр күк сагынып.

Әллә бала тавышы, әллә җилләр
Шыңшып куя тәрәз артында.
Һәр авазга колак сала ана,
Бар кайгысы бала хакында.

Кушымта.

Түше белән сыйпый бичаракай
Сабыйлары яткан урынны.
Сөю белән шулай газапланган
Җан иясе тагын булырмы?..

Кушымта.

Үзәкләрне өзгеч авыр хәлен
Кемнәр аңлар икән кошларның?
Аларда да бала хәсрәтенең
Чиксез булуына ышандым.

СӨЕП ТУЙМАС ЯРЫМ БУЛ

Күпме эзләп йөрдем сине,
Очрамадың юлымда.
Күкләргә багып уйландым
Гел-гел синең турында.

Кушымта:

Йолдызлар да миңа таба
Карап тора иделәр.
Ап-ак сирень чәчәкләре,
Пар килгәнсез, диделәр.

Яшермичә каеннарга
Сөйләдем серләремне.
Алар тапшырсыннар сиңа
Әйтәсе сүзләремне.

Кушымта.

Алгы көндә юлларымны
Яктыртучы нурым бул.
Тормышымда гомер буе
Сөеп туймас җырым бул.

Кушымта.

КҮҢЕЛЕҢӘ ЯЗЛАР КИТЕРЕРМЕН

Кояш баеп барган минутларда,
Бик ямансу була кичләрен.
Андый чакта сине юатырга
Матур, җылы сүзләр эзлимен.

Кушымта:

Ачы язмыш авыр, үтәлмәслек

Киртә корса барыр юлыңа,
Кайгы-бәлаләрдән саклар өчен,
Мин килермен синең яныңа.

Моңсуланма, күреп бакчаларда
Гөлләреңнең иртә сулуын.
Күңелеңә язлар китерерлек
Сөйгән кешең үзем булырмын.

Кушымта.

Күңелеңдәге изге хисләреңә
Гомерем буе тугры калырмын.
Тоеп яшә талмас иңнәреңә
Таянырлык дустың барлыгын.

Кушымта.

СИНЕҢ ЯЗЛАРЫҢА СУСАДЫМ

Синең язларыңа сусадым мин,
Ямансулап үтә көннәрем.
Яннарымда булсаң, шушы кадәр
Сулкылдамас иде йөрәгем.

Кушымта:

Синең язларыңа сусадым мин,
Сагышлардан йөрим тинтерәп.
Талпынамын очар кошлар кебек,
Тормышыма минем син кирәк.

Синең язларыңа сусадым мин,
Гомерлеккә калдың хәтердә.
Сиңа гына дигән сүзләремне,
Беркемгә дә базмыйм әйтергә.

Кушымта.

Минем җаным синең язларыңа,
Йомшак назларыңа сусаган.
Миңа беркайчан да көзләр түгел,
Язлар бирәсеңә ышанам.

Кушымта.

ИХ, ТАГЫН БЕР ОЧРАШАСЫ ИДЕ

Сагышларны салып, мине нигә
Сөю хисләренә урадың?
Сүнмәс ялкыннарга төреп, үзең

Кай якларга китеп югалдың?

Кушымта:

Бер карыйсы иде күзләреңә,
Күңелемә нурын сипкәнче.
Их, тагын бер очрашасы иде...
Якты дөньялардан киткәнче.

Яшьлегебез хатирәсе булып
Сакланасың күңелем түрендә.
Сүнмәс йолдыз булып, юлларымны
Яктыртасың әле бүген дә.

Кушымта.

Күпме еллар узган, ә каршымда
Торасың күк һаман елмаеп.
Сагынмамын димә, төшләреңә
Бер керермен әле моңаеп.

Кушымта.

КАЛДЫР МИНЕ ТЫНЫЧЛЫКТА

Башкаларга күптән бүлеп биргән
Назларыңның тоймыйм җылысын.
Вакланганын түгел, күңелем минем
Мәхәббәтнең тели олысын.

Кушымта:

Юк, җыенма мине юатырга,
Гөлдәй сулыр, димә, кайгыдан.
Калдыра күр берүк тынычлыкта,
Юлларыбыз инде аерылган.

Килә минем, килә тормышымны
Үз дигәнем белән корасым.
Аны күтеп алыйм дигән чакта,
Янымда син пәйда буласың.

Кушымта.

Тынычлыкта калдыр, сорыйм синнән,
Каршы чыкма минем юлыма.
Язмышыңны күптән тапшыргансың
Икенче бер кеше кулына.

Кушымта.

АДАШТЫРМАС МИНЕ ЮЛЛАРЫМ

Бөтенесен онытып, әйтерсең лә
Бар табигать сиңа табынган;
Барыр юлларыңны яктыртырга
Күпме йолдыз балкып кабынган!

Ай да әнә сиңа карап тора,
Күпме сагыш, моң-зар аңарда.
Язган аңа шулай гомер буе
Берьялгызы калып янарга.

Йолдызлар күп... Әмма минем өчен
Иң яктысы бары син аның.
Син сүнмичә янсаң, мәхәббәттә
Адаштырмас мине юлларым.

ЕЛМАЕП ТӨШЕМӘ КЕРСӘ ДӘ

Кайда сез узылган гомернең
Тынгысыз, шау-шулы еллары?
Һичкайчан, юк, чыкмас исемнән
Тормышның бормалы юллары.

Әйтегез, мөмкинме оныту
Яшьлекнең кояшлы көннәрен?
Хәтердә йолдызлы кичләрдә
Мәхәббәт утында дөрләвем.

Хәзер дә хисләрем яктыра,
Сөйгәнем төшемә керсә дә.
Яшьлекне булмый шул кайтарып,
Үзе гел янәшә йөрсә дә.

ЧӘТРӘН АВЫЛЫ

Ераклардан узып барган чакта,
Айлы манаралар күренә.
Өч мәчетнең азан авазыннан
Бар тирә-як моңга күмелә.

Кушымта:

Юкка гынамыни борынгылар
Нигез корган шушы урынга.
Кемнәр генә белми бу яктагы
Чәтрән атлы авыл турында.

Таулар куенына сыенып үскән

Каенкайлар тыңлый ул моңны.
Тал-тирәкле Сүнчә буйларыннан
Сөйкемлерәк җирләр булырмы?

Кушымта.

Алты гасыр гомер кичерсә дә,
Югалтмаган үзенең кыйбласын.
Биредә син болгар бабайларның
Мәңге сүнмәс рухын тоясың.

Кушымта.

АК ТЕЛӘКЛӘР ТЕЛӘП

Рәхмәт, әнкәй, сәфәр чыккан чакта
Хәер-фатихаңны биргәнгә.
Изге догаларың һәр адымда
Юлдаш булды дөнья гизгәндә.

Кушымта:

Кайда гына булмыйм, бары сиңа
Багышлыймын йөрәк хисемне.
Уң як иңемдәге фәрештәгә
Тиңләп яшим, әнкәй, мин сине.

Хәзер дә бит, юлга җыенганда
Ак теләкләр теләп каласың.
Хәвефләрдән саклап, әйтерсең лә
Янәшәмнән атлап барасың.

Кушымта.

Кыен вакытларда күңелем һәрчак
Сүзләреңне тыңлап юанган.
Язмыш берүк аермасын мине
Түр кесәмдә йөргән догаңнан.
Кушымта.

Заказное издание

Хусаин Ягъфар (Ягъфаров Хусаин Гумерович)

ДОРОГИ ЖИЗНИ

Стихи

(на татарском языке)

Мөхәррире *Р.Х.Корбанов*
Рәссамы *И.С.Шәмсетдинов*
Техник мөхәррире һәм компьютерда биткә салучы *Н.П.Клипова*
Корректорлары *Г.Г.Гарифуллина, Л.Ш.Шәфыйкова*

Нәшриятка 04184 номерлы лицензия 2001 елның 6 мартында бирелгән.

Оригинал-макеттан басарга кул куелды 17.09.2003. Форматы 70x90 1/32/
Офсет кәгазе. «Times» гарнитурасы. Офсет басма. Шартлы басма табагы 7,6+фор.0,15.
Шартлы буяу-оттиск 8,04. Нәшер-хисап табагы 5,74+фор.0,24. Тиражы 1000 д. Заказ Я-627.

Татарстан китап нәшрияты. 420111. Казан, Бауман ур., 19.
Татарское книжное издательство. 420111. Казань, ул.Баумана, 19.

Оригинал-макет Jahat™ программалар пакеты ярдәмендә әзерләнде.

«Идел-Пресс» полиграфия-нәшрият комплексы дәүләт унитар предприятиесе.
420066. Казан, Декабристлар ур., 2.